Täna 6 lehekülge.

Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4 ja 79.
Toimetaja kõnetunnid
kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 8 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Ilmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimishind pos tiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt., 6 kuud 340 snt., 12 kuud 6 kr. 75 senti.
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vasta kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 7. (56.) Jõhwis, laupäewal, 17. jaanuaril 1931. II. aastakäik.

„Alutaguse Elu"

toimetavad kõige paremad ajakirjanduslikud jõud provintsis. Kaastöölised kõigis keskkohtades, Kohtla-Järvel, Mäetagusel, Kuremäel, K.-Jõul, Püssis, Iisakus, Narvas.

Kauaaegset linnateenijat

Anette Otteri

mälestab leinas **Narva linnavalitsus.**

Kauaaegset kaasteenijat-seltsiliiget

Anette Otter'it

mälestab leinas **Narva linnateenijate selts.**

Narva linna haigemaja asjaajajat

Anette Otterit

mälestavad sügavas leinas

HAIGEMAJA JUHATUS JA KAASTEENIJAD.

Laste-hoolekande miljon pilet nr. 67.947.

Pileti wõttis raudteeametnik.

Neljapäewal, 15. jaan., loositi Tallinnas laste-hoolekande seltsi rahaline loterii. Esimene wõit langes pilet nr. 67.947; 1000 kr. wõit pilet nr. 34.251.

Järgmised wõidud langesid piletitele: 300.000 snt. pil. nr. 74.133; 50.000 — 42.168; 25.000 snt. langesid piletitele 28.305 ja 92.197; 10.000 snt. wõidud langesid: nr. — 40.816; 61.194; 40.562; 70.853; 61.111; 12.302 ja 31.321.

Peawõidu pilet müüdi ära liinil palgamaksmisel ühele raudtee-ametnikule. 1000 kr. wõit on ära müüdud Tallinnas.

Narwa olewat langenud üks 25- ja üks 10-tuhandeline wõit.

Linawabriku haigekassa kaotas 8000 krooni.

Narva üldine haigekassa jõudis Kommerts-pangast õigel ajal raha ära tuua.

Kommerts-panga krahhiga sai tugewasti kannatada Narwa linawabriku haigekassa. Neljapäewal teatas haigekassa juhatus jotsiaalkindlustuse walitsusele, et haigekassa on kaotanud 8000 krooni.

Panga maksujõuetuks tunnistamisega langeb haigekassa raskustesse, mis wõib tõsiselt takistada kassa tegewust.

Narwa üldisel haigekassal õnnestus õigel ajal pangast raha kätte saada. Läinud laupäewal toodi haigekassa raha — 3000 krooni — juhatuse poolt ära sest, juba siis oli teada, et panga krahh pole enam kaugel.

1. diviisi talvised õppused lõppesid.

Väejuhid jäid õppustega kõigiti rahule.

1. diwitsi talwised taktikalised õppused lõppesid reedel. Wäeosad jõudsid Narwa lõunaks. Õppused olid korraldatud selleks, et kontrollida sõdurite ja weoabinõude wastupidawust ja talwemaastiku tundmist.

Õppused kestsid 6 päewa. Sõdurid käisid — jalgsi mitusada kilomeetrit, läbi metsade ja üle Alutaguse soode, lüües „lahinguid" oma fiktiiwse wastasega. Suuremad peatused olid Mustajõel ja Kurtnal.

Õppuseid jälgis 1. diw. ülem kindr. A. Tõnisson ühes teiste kõrgemate kaitseväelastega. Õppustega jäid wäejuhid rahule.

Pikalaenu pank wastutab Krediit-panga eest.

Tallinnas hakati Krediit-pangast hulgaliselt wõtma wälja raha.

Kommerts-panga kokkuwarisemisega hakati Tallinna krediit-pangast suuremal arwul hoiule antud raha wälja wõtma. Diskonto-panga krahh ja Kommerts-panga maksujõuetuks tunnistamine oli raha pangast wäljawõtmise põhjuseks. Neljapäewa õhtul oli wabariigi walitsuse erakorraline koosolek, et lahendada tekkinud olukorda. Walitsus wõttis wastu otsuse, mille saatis telegrammi teel reedel üle riigi laiali.

Wabariigi walitsuse telegramm:

„Wabariigi walitsuse tänase otsuse põhjal wõtab Pikalaenu pank oma peale wastutuse kõigi Krediit-panga praeguste ja edaspidiste kreeditoride nõudmiste järele selle panga wastu. Palume seda teatawaks teha kõikidele kohalikele pankadele ja anda sellest tarwilist informatsiooni Riigi pank."

Murdvargus Kütte-Jõul.

Tarvitajate ühisuse kauplusest viidi ära 1000 kr. väärtuses kaupa.

Öö wastu neljapäewa tungisid wargad Kütte-Jõu tarwitajate ühisuse kauplusse. Wargad olid purustanud kaupluse akna, kust kaudu pääseti sisse. Kauplusest wiidi kaasa 1000 krooni wäärtuses mitmesugust kaupa.

Sügisel pandi samas kauplusest wargus toime. Siis wiidi ära 500 kr. wäärtuses kaupa. Tabati ainult üks murdwaras. Nüüd arwatakse, et wabaduses olew murdwaras panigi toime käesolewa warguse.

Sündmusest teatati Narwa kriminaalpolitseile. Asja kohta alustati juurdlust.

Ameerika leiutis -- automobiili bensiini-kulutuse säästja.

Walter Critchlow, 2061 A-Street, Wheaton, ILL, U.S.A. on patenteerinud bensiini-kulutuse-säästja (kokkuhoidja) kõigi automobillide jaoks.

Selle leiutise põhimõte seisab kogemuse kasutamises, mille järele iga mootor niiskel, jahedal õhtul jookseb paremini kui harilikult. Uued „Ford"-autod saavutavad ühe liitri kütteainega kuni 16 klm. töövõimet enam, vanad „Ford"-autod kuni 26 klm.; kõik teised margid saavutavad ¼ kuni ½ töövõimest juure.

5 erisugust mudelit hinnaga $6.00 kuni $30.00 võimaldavad agentidele 100% kuni 400% teenistust.

Mr. Critchlow vajab igale poole osakonna- ja peaagente, kes kuus $250.00 kuni $1000.00 võivad teenida.

Kirjutage veel täna inglise keeles ja nõudke ühtlasi hinnata esitusmustrit.

Tele nimi .....
Aadress .....
Linn .....
Riigi nimetus .....

Linn lipuehtes.

Homme, 18. jkp., kell 5 p. l. on „Ilmarises" Narwa wabastamise päewa puhul rahwaaktus. Kõnelewad aseadm. Joh. Pitka ja linnapea abi A. Bachmann. Prefekti korraldusel on 19. jkp. linn lipuehtes.

Õnnetus naisega.

Reedel umbes kella ½12 paigu kukkus maha 7. Peetri tänawa nurgal Kadri Polisinski. Kukkumine oli nii õnnetu, et naisel purunes jalaluu.

Walwekorra apteek.

15. jaan. kuni 19. jaanuarini on öövalwe Peetri apteegis.

Poe ruum
korteriga
ära üürida
Järelküsida J. Pipenbergi pagari äri.

Kaitseväe lennuki hädamaandumine Jõhvis.

Lennuk ja lendur jäid terveks.

Jõhwist, 16. jaan. **Täna kella 12 paigu päewal oli sunnitud Jõhwi kiriku taha maanduma kaitseväe 2-istmeline lennuk, mida juhtis ltn. Waim.**

Hädamaandumine oli tingitud mootoririkkest. Lennuk ja lendur jäid terweks. Umbes kella ½2 paigu tõusis lennuk õhku ja sõitis Rakwerre.

3 kaitseväe lennukit wõtsid osa 1. diwiisi talwistest õppustest, nad sõitsid Rakwerre kolmapäewa lõuna paigu.

Narwa teater.

Laupäewal, 17. jaan., kell ½9 õhtul esineb Narwa teatris operett „Ompojas" K. Sawi. Pühap., 18. jaan., kell 8 õ. A. Mälki draama „Moodne Kain". Näitejuht Ed. Lemberg. Dekoratsioonid R. Korowaikowilt.

Teatri büroo.

Uuendan oma
moodsate tantsude tunnid
Académie des maîtres de danse de Paris *meetodi järgi kindlajoonelises* ***inglis stiilis.***
Õpetus grupede viisi, kui ka eratundidel.
Kavas: ***Quick-Step, Slow-Fox, Tango, Valse Anglaise*** *j. t.*
Lähemaid teateid: Narva, Suur tän. 7, krt. 8.
Art. M. VOLKOVA.

„ALUTAGUSE ELU" on oma ajaleht!
Jlmudes kolm korda nädalas maksab leht aastas 6 kr. 75 senti.
Üks kord nädalas 2 kr. 50 senti aastas.

Tosin aastaid Narwa wabastamisest.

Vanemad, teie kohus on edasi anda noortele seda, mida teie kord pühaks pidasite, mille eest olite valmis elu ohverdama.

18. jaan. 1919. a. on Narwa elanikele unustamata tähtpäewaks. 12 aastat tagasi tolle päewa õhtupoolikul tõusis põhjast-läänest wabadus-päike. Wööras wõim ja pimeduseahel purunesid, nood ahelad, mis hoidsid Narwa elanikke 40 päewa kangestuse kammitsais. Tolle päewa koidukuma oli imeline. Põhjas ja läänes kõmasid tumedad mürsud ja öösel sähwisid taewakaarel walgusjoad, mis kuulutasid wabadust kodulinnale. Ja ragin lähenes, jõudis meeldiwa muusikana Narwa alla ning kodaniku suust tuli kergenduse ohe — nüüd tuleb wabadus, löömad piirud lõkkele kaheşt otsast korraga. . .

*

Narwa poisid koos Soome wabatahtlikega saabusid linna 18. jaan. kella 5 paigu õhtul. Kogu öö kestus wõitlus waenlasega. Alles 19. jaan. õhtuks saabusid Narwa 1. diwiisi wäeosad, et asuda Narwa joonele piiri kaitsma. Kodumaa idapiir oli jälle waenlaseşt waba.

*

40 ööd-päewa oli wajutanud linnale surmapitseri peale. Kadunud oli igasugune elewus ja liikumine. Linn oli pimeduses. Tänawail ei ainuşţki walgussädet ja majaakendeşt waewalt wilkus üksik kahwatu walguskiir. Kodanikel suitses laual „tahmanina“ — petroli puudusel ei saanud kasutada lampe. Toiduained olid otsas. Sealiha oli magus unistus, suhkru maitsegi läinud meeleşt. Ainult kartul oli, mis elu sees hoidis. Linna idaweerelt kostus lakkamatult kahurimürin ja püssiragin, — kaitsewägi kaitses kodanike unerahu.

*

20. jaan. selgus, et punane-terror oli nõudnud 40 öö-päewa kestel umbes 400 kodaniku elu. Süütult tapetute laibad lebasid linna mustusaugus. Noruspäi liikusid linnas omaste warjukogud — siluetid. Umbes 400 kodanikku wiidi pantwangideks. Nende saatus töi juure rohkesti muret. Surmaingel wiibutas omi tiibu idaşt. . . Langes linnagi mitu mürsku, töi kaasa surma ja häwinemişt. Kuid kodanikud asusid tööle oma kodukolde korraldamiseks. Oli ju siis oma todu ja selle kasuks töö kõige õilsam ja armsam. . .

*

Weerenud minewikumerre aastaid. Põlwepikkuseişt poisikesişt on sirgunud mehed, sinisilmalişist, wallatuişt tütarlastest on kaswanud tublid eesti neiud. Aastad weerewad, elu areneb ja kohustused.., need on ununenud. Pole wähemalt endist indu, eneseohwerdust. . .

Olgu selliseid tähtpäewad meeletulesteks. Wanemad, teie kohus on sel päewal edasi anda noortele seda, mida teie kord pühaks pidasite, mille eest olite walmis elu ohwerdama. Wõitluseid ei ole lõppenud, ei kohustused wähenenud, seşt elu areneb. Kodumaa kasuks kestku ülesehitamise töö, selleks olgu iga kodanik tüdimatu ja wastupidaw, siis täitub mõte, mis oli wabaduswõitlustes, siis tasub see ohwreid, mida nõudis wabadussõda.

R. R.

Kahe ameeriklanna suur saavutus.

Los Angelesist teatatakse: Ameerika naislendurid prl. Bobbie Trout ja prl. Cooper maandusid reedel kl. 17,30, olles vahetpidamata õhus olnud 122 tundi 20 minutit. Sellega on nad ligi kolmekordselt ületanud senise kestvuslennu rekordi naistele, mis oli 42 t. 16 m. Maandumine oli tingitud mootori puudulikkust töötamisest. Miss Bobbie Trout (pildil) on 19 aastat vana. Prl. Cooper pühitses muuhulgas oma sünnipäevagi õhus.

„Kullategija“ Tausend.

Lähemal ajal algab Münchenis suurprotsess 46-aastase „kullategija“ Tausendi vastu. Mees pettis oma lubadustega, et ta keemilisel teel saab soovitud hulgal kulda valmistada, paljudelt inimestelt suuri rahasummasid. Asi on eriti kõmuline sellepärast, et üks „kullategija“ ohvritest, kes talle hulga raha annud, oli kuulus Ludendorff.

Ühe ajalehe paarikuune teekond.

Mõnest lahendamata küsimusest Narva avalikus elus.

Kes on „Põhjala“ peremeesteks?

„Põhja Eesti“ wabandab mind, et ma käesolewais ridades juttu teen tema naabrist. Kuid minule kui wanale ajalehelugejale läheb waikimine raskeks, seşt mulle näib, et ajalehtede asi Narwas ei ole küll kaugeltki korras.

Oktoobri teisel poolel läinud aastal hakkas Narwas ilmuma ajaleht „Põhjala“. Ta kirjutas oma esimeses numbris muu seas järgmist: „Põhjala“ ilmumise on põhjustanud esijoones protestiwaim kaasaja ühiskondlike wäärnähete wastu. Eriliselt tahab „Põhjala“ silmas pidada Narwa ja kogu põhja-eesti huwisid. Oma sihtide teostamiseks on „Põhjalal“ wabad käed, seşt „Põhjala“ ei seisa ühegi poliitilise rühma wõi mingi kildkonna teenistuses. „Põhjala“ on esimene erapooletu ajaleht Eestis selle sõna tõsises mõttes. Seejuures on „Põhjala“ iseseiswa ettewõttena majanduslikult kindlal alusel.“

Neile sisejuhatawaile ilusaile sõnadele hakkab juba mõne päewa pärast ilmuma ülbeşţulişi, tooreid ja kahemõttelişt kirjutişi „Narwa poliitilise elu juhtideşt“. Neile järgneb rida kirjutişi kuriuulsaşt törwamisloost, milles awalikku warju heidetakse eesti seltskonnategelaste peale. Kuu hiljem hakkab „Põhjala“ täitma omi weerguşid küsimiste ja kostmistega, millisteşt enamik şisaldab labaseid suguelulişt arutlemişi noortemeeste ja neiukeste wahel. Leht annab selleks ise kõwasti hoogu. Ta kirjutab: „Põhjala“ awaldab ka intiimküsimusi, sel määral, mis trükimusta kannatawab (!). Jatkake aga julgesti! Lugejad! Saatke toimetusele oma arwamuşi!“

See kosjalehelik toon areneb lehes numbriş - numbrisse järjekindlalt. „Kõditawaid“ lugusid würtşitatakse piltidega ja raswaste pealkirjadega ning uueks aastaks annab leht juba laialt ruumi „mehe ja naise küsimustele“. Ei tarwitse kõiki kirjutişi loetleda, waid nimetan neişt ainult mõnda, nagu: „Armastuse õhulosşid ja õnn“, „armuşuhteişt Indias“, „moodsus ei taha lapşt“ jne..

Ei oleks midagi selle wastu, kui ajaleht käşitab ka suguelulişi küsimusi. Kuid lugu seişab nimelt käşitamiswiişis. Kõige tõşisema asja wõib ära narriba sellega, kuidas teda ette kantakse. „Põhjala“ „armukirjutustes“ leiame järgmişi pealkirja „pärleid“ ja tehnilişi harwenduşi: „jätawad oma neitşilikkuse ühele preestrile“, et naine „oleks pehme ja ümarguste wormidega“, tantşitarid muutuwad ruttu „oma himude orjadeks“; harwa mööbub keegi ilma et „kena poolalasti nein“ ta tähelepanu ei köidaks. Edaşi loeme pealkirju „şugutungi rahuldamiseşt, pühhiliseşt onaneerimiseşt, kurejuttudeşt, wägiwalla tarwitamiseşt imeja-rinnalapse sugulişeşt naudinguşt, suguosade ärritusest, sugutõimetusest, ebamääraseşt tungişt, suguosade näitamiseşt“ jne. jne.

Nüüd küsime: kas neis „armuelu arutlemistes“ peitubki „Põhjala“ protestiwaim kaasaja ühiskondlike wäärnähtuste wastu?

Edaşt. „Põhjala“ rõhutab, et ta ei seişa ühegi poliitilise rühma wõi kildkonna teenistuses ja on esimene erapooletu ajaleht Eestis selle sõna tõşises mõttes. Noh... Narwa lugejaile ei maksa ikkagi puru ega prügi şilma riputada! Narwalastele on wäga hästi teade see kildkond, kes „Põhjala“ seişataga seişab. Kui tarwis on, teeme selleşt juttu edaspidi pikemalt. Praegu aga märgin waid mõned jooned ära, milleşt saame selguse ka „Põhjalaşt“ kui „majanduslikult kindlal alusel seiswaşt iseseiswaşt ettewõtteşt.“

„Põhjalale“ kirjutasid esimestes numbrites wäljaandjatena alla paarkolm Narwa noormeest. Jõulueel kadusid nende allkirjad ja asemele ilmus „U. Ü. „Põhjala“. Jõululaupäewal muutus aga äkki lehe wäline ilme ja „Põhjala“, kes lubas wõita Narwale wäärilise koha meie riigis ja mõjuda selleks, et „ruigi juhtiwad ringkonnad oleks sunnitud arwestama ka prowintşi ajakirjandusega“, muutub mingişuguse Tallinnas ükskord nädalas ilmuma hakanud ajalehe sawaks! Esimeses sabaga numbris selgub ka lehe uus täiendatud seljatagune, see on ringkond isikuid, kes tööerakonnaşt omal ajal lahku löid ja selleşt weel pahempoolsemat liikumişt kujundada tahawad. Need on n. n. „radikaalid“ ehk Juhan Wilmsi mõtteosalişed. Leht hakkab kirjutama ametnikkube hädadeşt, 8-tunnilise tööpäewa wajadusest jne. Leht seletab: „wõi arwatakse, et meie 8-tunnilise tööpäew. wälja ei tule? Argu unustatagu, et mujal ilmas minnakse juba 5-päewalisele töönädalale — palka wähendamata“ (punasel Wenemaal? — Toim.). Lehes wõtab sõna keegi „kehwik“ ning pajatab ühe loo toonis, nagu seda oleme harjunud kuulma kaawerlaste miitirguil: „walitsusel oli waja lepitada wihaleärritatud kehwikuid ning demonstratiiwsete „jõulupuude“ korraldamisega loodetigi pista kehwikule suhu too leptussosku, mis tuli õige odaw walitsusel, ainult mõni sajandik summaşt, mis kergel käel heideti põllupidajatele.“ . . .

Lehe kaastööliste seas esineb ka niisugune suurus, nagu traataiatagusse külastaja Aleksander Antson j. t.

Nüüd küsime: kas „Põhjala“ julgeb ikkagi weel rõhutada, et ta on erapooletu ajaleht sõna tõşises mõttes? Kas Narwa majandusringkonnad, kellele „Põhjala“ nii armatsewalt şilmi püüab teha, on selle lehe sihtidega ja wõtetega osalkki peri? Seda ei saa küll kõige parema tahtmise juures uskuda! Ning edaşt: kuidas suhtuwad need Narwa tegelased, kes „Põhjalat“ şiin ainelişelt toetawad, neisse sihtidesse ja wõtetesse, mis selle lehe on muutnud Tallinna „radikaalide“ häälekandjaks? Kuidas see kõik klapib, härrad Narwa kodanlise waatega tegelased?!

Lõpuks paar sõna „Põhjala“ ärilise reklaami kohta. Leht kuulutab, et tal on üllatawalt şuur edu nii kohalikus kui ka pealinna äriilmas. Loetawuse ja kuulutuste rohkuse poolest olewat „Põhjala“ jõudnud esikohale kogu Alutagusel.

Waadeldes aga sama kuulutuşt awaldaja lehe numbrit, leiame şealt 8 leheküljе peale (kokku oma kuulutustega) kõigeşt 13—14 kuulutuşt! Wõrrelge aga lugupeetud lugejad ja ärimehed, selle kõrwal teişi kohalikke lehti, siis saate sootu waştupidişe pildi! — „Põhjala“ paarikuulişt teekonda tähelepannes jõuab küll iga teadlik ajalehelugeja weendumusele, et şiin on tegemişt tõşise ajakirjandusliku wäärnähtega ja kunstliku şünnitusega, millele ei suuda mõne Narwa kodanlise tegelase ja Tallinna „radikaalide“ abielu leping mingişuguşt elulişt ilmet anda.

Narwa rõhuw enamik ja teadlikum osa demokraatlikuşt kodanluseşt mõistab kindlasti hukka şarnase şalapärase ja tumedaloolise poliitilise abielu ja lausub: meie teie häält kuulda ei soowi, seşt see on liiga segane awaliku hääle kõrgete ülesannete täitmiseks!

Hea ajakirjanduse sõber.

Kommerts-panga krahhi üksikasju.

Rahwamajandus ei kannata.—Eesti panga ja Pikalaenu panga wõlad on kindlustatud.

Kolmapäewal 1/41 paigu sulges Eesti Kommerts-pank Tallinnas ja selle osakonnad teistes linnades ukşed. Panga juhatus oli saatnud majandusministrile teate, et rahalişed raskuşed şunniwad seişma panema pangaşt raha wäljamaksmise. Asjaşt teatas majandusminister Tallinna-Haapsalu rahukogule, et see tunnistaks Kommerts-panga maksujõuetuks. Kohtus tuli asi arutusele kell 2 päewal. Kolmweerandtunnise nõupidamise järele kuulutas kohus otsuse:

Eesti Kommerts-pank on tunnustatud maksujõuetuks kaubanduslikul alal; teda hooldamişele wõtta ja määrata wannutatud hooldajateks riigikogu liige A. Oinas, Pikalaenu Panga insp. A. Olbrei, wannutatud adwokaadid M. Pung, W. Johanson ja R. Eliaser.

Kommerts-panga likwideerimise all ei kannata meie rahwamajandus. Läinud aastal oli pangal erahoiusumme 6,3 milj. kr., selleşt on tagaşi makstud juba 60 protşenti.

Kommerts-panga raskused olid teada pangaringkondades juba ammu. Püüdi ära hoida panga uste sulgemist. Hiljem selgus, et pank wõib tegutseda ainult siis edasi, kui on wõimalik uut kapitali kusagilt hankida. Panga ümber seişwad ringkonnad ei suutnud seda leida ja seepärast tuli astuda otsustaw samm. Püüti küll ühineda Tartu pangaga, kuid esitatud tingimused ei olnud Kommerts-pangale wastuwõetawad ja läbirääkimised katkestati.

Kommerts-panga şuurematest wõlausaldajatest on Eesti Pank ja Pikalaenu pank, kelle wõlad on aga küllaldasel määral kindlustatud.

Kommerts-pank sattus raskustesse selle tõttu, et ta wõttis üle Kaubandus-Tööstuspanga ebalikwiidseid laene, mis praegusel majandusl. depressiooni tagajärjel eriti metsa- ja nahatööstuse alal osutus raskemaks, kui seda wõidi arwata.

Türsamäe tööstus hakkab käima?

Rootslased on wabriku sisseseadet kõigiti täiendanud.

Praegu on Wirumaa põlewkiwitööstused ülemineku ajajärgus. Esimesed katsed õliwalmistamises on enam-wähem rahuloldawaid tagajärgi annud. Kõige rohkem õliajamise katseid on tehtud Rootsi esimeses õliwabrikus, „Eestimaa õlikiwikonsortşiumis“. See õliwabrik käis 14. aprillişt 1928. kuni 27. juulini 1929. aastal, siis oli şunnitud oma tegewust ajutişelt lõpetama. Üheks põhjuseks oli see, et tooröliidele polnud leida turgu. Wahepeal on aga sama õliwabriku laboratooriumis, mis asub Türsamäel, uusi katseid tehtud kallimate õlişortide walmistamiseks ja kuuldawasti on annud ka need uued katsed häid tagajärgi. Uute õlişortide walmistamine nõuab uusi wabriku şisseseadeid, mis on kulukas. Katsete waral wõib saada leiutatud jälle mõni uus õli-şort, mis omakord nõuab wabriku täiendamişt.

Rootslased tahawad Türsamäel praeguşt õliwabrikut käima panna, mille jaoks on juba walmis ehitatud 11 hoonet. Nimetatud õliwabrik wõib walmistada praeguse şisseseadega benşiini ja mitmeşuguseid tooröliişid. Benşiini jaoks on turg olemas, kuid tooröliide turu leidmine on raske.

Rootşi õliwabriku juhatus pööras ministeeriumi poole küsimusega, kas ta on nõus ostma õliwabrikult 5000 tonni kütteõli, aastas. Ministeeriumil on aga wedurite kütteõli ostmiseks leping sõlmitud „Kiwiõliga“, mispäraşt jääb küsitawaks kas raudtee wajab rohkem õli, kui seda suudab „Kiwiõli“ oma lepingu järele anda.

Mart Narwalo.

Jõngla nekrutis-käik.

Weste.

Kes, kuraşt, ei tunne Jõngla Jukut ja ta kuriwaimu keerukaid wempe? Noh, wayemalt kogu Auwere wald on korra nädalas kihinat-kahinat täis, seşt Jõngla Juku oskab nooruspäewişt lugu pidada ja heidab nalja ning pureb tiiraşusent ratskuläinud kodakondseid, kuidas saab.

Näe, läinud-aasta lõpul ta şuurimaks trumbiks oli wimka-wiskamine rukkiostul. Ta oskas linnas müüa ühte wiljakotti şeitse korda. Tehke teie seda järgi! Ega's arestikambris istumine nii hõlbus olegi.

Tänawu meisterdas ta endale perpetuum mobile, wõi kuidas ta ise seda nimetas „Perbu-Mobi“ ning müüs selle riistapuu Tooma Hindrekule, kellele wõlgnes kolme kuu şulaşe palga, kasulikult ära. Tea, kas ta şündis planeet Weenuse all wõi, kuid wedu äriliselt oli tal rängalt. No, ja mis te arwate. Igati turske ja kena näolapiga noormees, käed-jalad terwed, wabadussõja aegu manitüüris enda terwişt rekwireerimis-komisjonis. . .

Üleeile warahommikul tuli aga lops. 15. kuupäew! Jõngla Jukule saadeti kutşe wallamajaşt järgi, et ilmugu aga jalamaid Narwa rahwawäe komisjoni istungile.

„Noh,“ arutas Jõngla Juku endamişt: „Ma olen waremalt nekrutiametişt pääşenud, pääşen wabaks ka şeekord.“

Jõudnud linna, şidus Jõngla Juku şetuka telefoniposti külge ohjaidpidi kinni ja şammus üleolewa kõnnakuga lähemaşe kõrtşi.

„Palju maksab kahekümnewiie margaline topka wiina?“

„Kakskümmendwiis şenti!“

„Kalla şisse! Ja şakuskaks teine topka peale.“

Minutid kadusid ülikiiresti. Siiski, poole tunni möödudes şeişis Jõngla Juku korralikult rahwawäe komisjoni pale ees.

Ta eel şelşis keegi kõhetu linnapoişs. Alasti kui porgand.

„Kuraşt,“ arutas Jõngla Juku şüngelt: „Darwini-papal oli şiiski tuline õigus! Weel mõni aasta ja şelle linnamatşi tagumendile oleks kaswanud ahwişaba. Näe, ribid wäljas kui Tooma Hinderku Kirjul. . .“

„Kui wana?“ päris üks komisjoni liigeteşt linnapoişilt.

„19-aasatne.“

„Wabatahtlikult?“

„Jah. Tahaks wäga.“

„No küll linnapoişid on rumalad!“ pahandas şeljataga seda kahekõnet kuulnud Jõngla Juku. „Mis şa ahwinägu, ronid kroonu künale, ega's şee leib kõige armşam ole.“

„Millişt wäeosa olete walinud?“ jatkas komisjoni liige, keegi madalakaswuline kapten.

„Tahaksin şoomusrongile.“

„Kaitşeliidus olete olnud?“

„Ei ole.“

„No nüüd on alles põrgu lahti,“ kurjustas Jõngla Juku endamişt. „Kas linnas wähe weel ruumi şoomuşt teha, tema kipub rongile. Ja keda nihuke hernehirmutis liidus oleks kaitşenud. Ainult oma taskuhuwişid.“

„Linnamats“ aşetati kaalule.

„45½ kilogrammi!“ lausus kaaluja waljult.

„Mina şöön kuus ainuükşi 45½ kilo leiba ära,“ räuskas Jõngla Juku waljult. Räuskas ja kahwatas. Ta taipas, et tegi şuure rumaluşe: andis end wälja.

„Tulge şita, tee şuur leiwaşööja,“ käşutati laua tagant.

Jõngla Jugu läks ja tundis, et põlwed miskipäraşt imelikult nõtkuwad.

„Kui mokas, şiis mokas, aga alla ma ei anna,“ julgustas ta ennaşt.

„Kuşt olete pärit?“

„Auwere wallaşt, Sigudiku külaşopişt. Jşa oli mul Walgepeal metşawahiks ja ei teeninud kroonut.“

„See meişse ei puutu. Kui wana?“

„Kartuliwõtmise aegu mullu şain 24-aastaseks.“

„Mispäraşt teid warem on wälja praagitud?“

„Mu terwis pole korras.“

„Kuidas nii?“

„Waheşt nõrkuşehood käiwad peal.“

„Aga 45½ kilo leiba kuus — kas see on haige inimese şöömaports,“ lausus keegi kõhetu ja prillidega kaitşewäelane uuriwalt.

„Noh, see . . . Teate, ma ekşişin. Ma tahtşin öelda 45½ grammi. . . Minu wanaişa, kel mullu okşjonihaambri alla laks päriskrunt, lausus ikka, et: Taawet, şu Jukuşt wõrşub üits kidur pops. . .“

„Jätke loba! Näiliselt olete ju õige tugew.“

„Aga, austatud härra . . . kapral, ma põen şuweti kopşuhaiguşt.“

„Seda näeme kohe.“

Jõngla Juku şüdame- ja kopşutegewus wõeti rewideerimişele. Kõik oli korras. Jõngla Juku kahwatas. Mokas! Ta aşetati kaalule: 95 kilogrammi! „Auwere Schmeling!“ troniseeris kuulbawalt keegi laua taga.

Kõik oligi mokas.

Ta määrati — ratşawäkke.

„Kuraşt, ei şetukateşt saagi lahti,“ mõlgutas Jõngla Juku reel kojupoole şiites kurbi mõtteid.

Esimene mees, kes Auwere teel Jõngla Jukule wastu juhtus, oli Tooma Hindrek.

„Kunas şa mulle oma wõla ära maksad,“ lausus Tooma Hindrek terwituse asemel.

„Näed, pole aega,“ şähwas Jõngla Juku. „Käişin linnas — olen nekrut.“

„Kuhu jäi şiis şinu wimka-wiskamine,“ muheles parastawalt Hindrek.

„See juşt mu wimka oligi, et nekrutiks läksin,“ lausus Jõngla Juku iseşalt. „Näe, minu kui nekruti wõimuses on lüüa şu pea lõhki kui kaalika, ja jookse şiis weel katkişe peaga mu şõduripalgu järele. . . Haa-haa-haa! Mina olen nekrut ja şina paljas Tooma Hindrek — marş enda wekşlihaişuga wiis sammu eemale! . . Nõõ, şuund waşakule, galoppi! . . .“

Mart Narwalo.

Meie wõidutee sõjas ja rahus.

Naiskodukaitse 5. aastapäewa pühitsetakse täna. — Jumalateenistus kirikus. — Kooswiibimine „Ilmarises“.

On ilusaks traditsiooniks kujunenud mälestada pidulikult meie kodumaa tähtsamate linnade tagasiwallutamise päewi. Rakwere, Narwa siin idasihis, Tartu, Walga, Wõru seal lõuna sihis on kuldtähisteks meie wapra rahwawäe wõiduteel.

12. jaanuaril wõeti tagasi Rakwere, 14. jaanuaril Tartu ja 18. jaanuaril Narwa... See oli nii kaheteistkümne aasta eest. Mitte kuid, ega nädalaid ei olnud wahet kolme tähtsama linna tagasiwallutamisel, waid mõne päewa jooksul sündis see pöörane wõiduretk ja kogu kodumaa pinna puhastamine waenlasest ulatub waid nädalpäewade raamistikku. Selle wõidutee aastapäewade mälestamine on uhke traditsioon meie julgusest ja tahtejõust. Selleft wõiduretkest kõnelegem tulewastele põlwedele, kandkem elawa mälestusena igawestesse aegadesse need wõidupäewad waluskurbade ja rõõmsate mälestustega ning tulewased põlwed ei taha halwemad olla!

Meie hulgas on ka neid, keda seowad nende päewadega walusad mälestused: nende omakesed, kes ei näinud oma kodulinna wabastamist weriste wägiwalla alt, kes pidid surema kättemaksu ohwritena enne, kui jõudsid kohale wabastajad. Neile paljudele on 18. jaanuar ühtlasi ka leinapäewaks.

Aga kes tahab weel nüüd nii pikkade aastate takka kõnelda kurbadest mälestustest, kui tee wiis üles inimliku wabaduse awarasse õhkkonda.

Kuiwõrra Narwa wallutamine kujunes otse wõidujooksuks, sellest jutustab üks osawõtjaid otse hämmastawalt:

„Kuid Narwa — see ei anna rahu. Mööbub Muuksi küla esimene lahing, mööbub Uuri ja Haljala ning hinges pakitab ainult üks soow: kiiremini Narwa! Mis sest, et mingi wäikese rikke pärast organisatsioonis mehed marsisid 30 klm. ilma toiduta, mis selleft, et nälginud meeste silmad hästi sihtida ei näinud — suruti hambad kokku ja edasi, edasi Narwa poole! Kerge töö, sest punastele olid juba kalewlased enne soomlasi hirmu sisse ajanud...“

Kiiremini Narwa! — See tähistab meie linna wabastajate Eesti meeste ja Soome wellede wapra wõidutee sõjas 18. jaanuaril 1919 a.

* * *

Wõiks öelda meie wõidutee tähiseid rahus ja töös on täiel määral Naiskodukaitse suure organisatsiooni ellukutsumine. Narwa wabastamise mälestuspäewaga ühtaegu wõib pühitseda ka Naiskodukaitse Narwa jaoskond oma 5. aastapäewa. See ei ole mingi surmapataljon ega taotlegi sääraseid sihte. Tõeliseks kodukaitsjaks jääb ikkagi mees. Kuid ka naisel on omad ülesanded ja kohustused siin, mis määriwad lugupidamist. Kaitseliitlastele toitluse korraldamine manööwritel, harjutustel ja muil kogumistel, kogu majandusliku külje kindlustamine ning palju muud tegewust, mis ulatuwad juba kaugele seltskondliku töö raamistikku, on peaülesanded, mis kannab Naiskodukaitse olemasolu mõtet...

5 aasta jooksul on Narwa Naiskodukaitse suutnud end edukalt organiseerida kogukaks pereks. On wõetud osa kõigist suuremaist manööwreist ja laagritest. On olemas oma samariitlaste grupp, oma spordiring, laulukoor. On korraldatud emadepäewi, laste toitluspunkte jne.

See rahulik töö meie kaitseliitlase tegewuse kõrwal on seda wäärt, et meeleteletada ja tõsist edu soowida. Olgu see töö kauniks wõiduteeks rahupäewadel!

Phl.

*

Narwa Naiskodukaitse 5 aastapäewa puhul on laupäewa õhtul kell 6 Peetri kirikus pidulik jumalateenistus laulutehtedega. Jumalateenistusel laulab Naiskodukaitse ja 4. algkooli ühendatud koor prl. Kirikmanni juhatusel. Kirikus annawad ka wandetõotuse uued kodukaitse liikmed.

Peale jumalateenistust kell 8 õhtul on omawaheline kooswiibimine „Ilmarises“. Narwa Naiskodukaitse pidupäewadeks sõidab siia esinaine Mari Raamot, kes kuuldawasti peokõnega esineb „Ilmarises“.

Moodne armuavaldus.

Riigiametnikud lastakse abielulumise puhul ametist lahti.

„Weel üks niisugune suudlus, kallis Marta, ja ma lasen sind ametist lahti!“

Elektriliin Narwast „Kiwiõlini“ walmis.

Töö kestis 3½ kuud. — 350 töölist said teenistust. — Uus liin töötab korralikult. — Saksa insenerid sõitsid ära. — Haruliinid ehitatakse hiljem.

73-kilomeetrilist liini mööda juhitakse 55.000 voldine wool.

14. jaanuaril sai lõpulikult walmis uus elektri kõrgepingeliin Narwast kuni „Kiwiõlini“. Uue elektriliini pikkus on 73 kilomeetrit ja ta pinge tugewus on 55.000 wolti.

Uus elektriliin ehitati Siemens Schuckert firma poolt. Ehituste juures olid administreator W. Schmokel, elektriinsener F. Schunk ja ehitusinsener A. B. Schulz.

Uue liini ehitustöö kestis 3½ kuud ja tööl oli kestmiselt 350 töölist. Liini ehitustöö oli raske töö, sest poste tuli panna wees, soodes, metsades ja jäätanud maasse. Neist raskustest hoolimata on lõpule wiidud ehitustööd täpselt tähtpäewaks. Lepingu järele tähtpäewaks oli 15. jaanuar, mis päewaks ka töö lõppes. Neljapäewal proowiti uut liini, kusjuures selgus, et ta suudab töötada täiesti korralikult. Saksa insenerid sõidawad Saksamaale tagasi ja liini korrashoid jääb kohapealsete „Kiwiõli“ esindajate hooleks.

Kreenholmi-„Kiwiõli“ pealiinilt on haruliin ehitatud Inglise õlimabriku juure, mis praegu ehitusel Kohtla ja Püssi jaamade wahel. Teised haruliinid, kust hakatakse woolu andma Narwa-Jõesuu alewile ja ümbruskonna küladele, ehitatakse hiljem.

Ühtlasi on nüüd Kreenholmis elektrijaama laiendamistööd käsil. Kreenholmis süwendatakse kanalit ligi ½ kilomeetri pikkuselt ja tehakse sügawad pesad kahe turbini jaoks. Uued turbinid on mõlemad tehnika wiimane sõna. Nende jõud on 5.000 HP. iihes sellega laiendatakse ka Kreenholmi elektrijaam, ajutades linna uus osakond. Kreenholmi jõujaama laiendamistööd wiiakse kewadeks lõpule.

MAITSEV LÕUNASÖÖK LASTELE.

300 last saawad toetust. Lähemail päewil hakatakse lastele riideid andma. Lõunasööke antakse 1. aprillini.

300 lapsele antakse praegu Narwa toitluspunktidest lõunaid. Kõige enam käib lapsi linna toitluspunktis, kuna Jaanilinnas ja Kreenholmis käiakse wähem. Toitu jagatakse wälja kella 1—3 p. l. Lapsi tuleb kokku juba poole 1 ajal. Mudilased tulewad toitluspunkti plekkriistad käes, mõnel koguni kausid, ja lusikad taskus.

Lastel on kaasas kaardid, mille ettenäitamisel antakse nummerdatud pilet. Sellega saab iga laps kõigist oma portsjoni kätte. Kollase kaardi ettenäitajaile antakse söök koju wiimiseks, s. o. neile, kes on alla 6 eluaastat, ehk kelle riietus ei luba ilmuda toitluspunkti. Lapsed registreeritakse üldisse raamatusse ja selleft esitatakse kokkuwõte linna hoolekande osakonnale.

Malmi tänawa toitluspunkti mahub korraga sööma poolsada last. Puhtas, ruumikas toas, ümber suure laua, einetab arwukas mudilaspere. Söömist juhiwad energilised naistegelased, kellel on palju tegemist peenperega. Lõunasöök on maitsew, seda tunnistawad ka laste näod.

Komiteel seisab suur töö ees. Tahetakse muretseda puudustkannatawatele lastele riideid ja jalanõusid. Komitee loodab, et seltskond toetab kõigiti neid.

Lõunasöökide andmine kestab 1. aprillini. Siis paranewad tööolud ja lastewanemail on kergem teenistust leida ning oma perekonda toita.

Kreenholmi haigekassa wolinikud koos.

Juhatust täiendati. — Haigete kontrollimine valusamaid küsimusi.

Kolmapäewal oli Kreenholmi wabriku haigekassa wolinike järjekorraline koosolek kohalikus rahwamajas. 70 wolinikust oli kokku tulnud 46 isikut. Koosoleku awas juhatuse esimees J. Süda. Juhatajaks waliti K. Waht.

Ajuti juhatuse täienduse waltmisele. Ülles seati 5 kandidaati. Waliti Koldman, Masing ja Olgu.

Pikemalt tuli kõne alla haigete kontrolli küsimus, mis on olnud juba aastaid walusamaid punkte. Seekord tehti ettepanek: palgata haigete kontrollimiseks wälisepalgaline ametnik, kes rewideerib kõiki arsti tunnistuse põhjal kodus olewaid töölist. Küsimus oli niiwõrt tähtis, et selle ümber puhkesid terawad waieluseid, mis kestsid üle tunni. Lõpuks asuti kinnisele hääletusele. Selgus, et ametniku palkamise poolt oli 21 ja wastu 23 liiget. Seega kukkus ettepanek läbi. Kohasemaks teeks haigete kontrollimisel leiti, et haigekassa liikmed peaksid seda tööd isiklikult enda peale wõtma.

Koosolekul taheti ka põhikirja mõnda osa muuta, kuid see ei leidnud pooldamist.

Kartulite ja küttepuude müük keelatakse turul?

Riigi proowikoja imelik nõndmine.

Riigi proowikojalt on Narwa linnawalitsusele saadetud kiri, milles palutakse linnawalitsuse korraldust, et kartulite müük kottide wiisi ja küttepuude müük koormatega saaks turul keelatud. Nõutakse, et kartulite müük korraldatakse mõõtude järele ja küttepuude müük meetri wiisi.

See on ebaloomulik korraldus, mis tahtlemata suurt nurinat tekitab müüjate ja ostjate seas. Kartulite müümise juures kottide wiisi ja küttepuude müümise juures koormate wiisi ei saa olla mingisugust kuritegewust, waid see on müüja-ostja eraasi.

Hundijaht Eesti-Vene piiril.

Hundid põgenesid üle piiri Wenemaale.

Neljapäewal nähti Eesti-Wene piiri ääres umbes 2 kilomeetrit Narwa-Kingisepa raudteest lõunapoole kahte suurt hunti. Wana aasta wiimasel päewal nähti hunte ka piiril, kuid nad kadusid jäljetult. Hunte kawatsesid meie piiriwalwurid maha kõmmutada. Kahe piiriwalwuri poolt korraldati huntide peale jaht, mis aga tagajärgi ei annud. Kui piiriwalwurid olid saanud huntidele juba kaunis lähedale, siis keerasid „kriimsilmad“ ümber ja põgenesid üle piiri SSSR'isse. Hundid nagu oleksid teadnud, et tagaajajad ei pääse üle piiri.

Karu Temnitsa metsas.

Temnitsa metsas, mis asub Kose wallas, nähti neil päewil suurt karu, kes nähtawasti samas metsas on talwekorteris.

Wähemaid wargusi Narwas.

Narwas warastati Johannes Suursoo, kelle elukoht Peetri tän. 6, elukorterist jaapad, püksid, sõrmus ja rahatask ühes 18 krooni rahaga. Teine wargus toimiti linnahaigemajas. Jüri Niine, kes elab Madise tän. nr. 14—3, läks haigemajja oma haiget abikaasat külastama ja pani oma palitu nagisse. Lahkudes leidis mees, et palitu on ära warastatud.

Murdwargus Puru külas.

Jõhwi wallas Puru külas pandi toime murdwargus. Waras tungis akna purustamise teel Eduard Supi kauplusse, kust kaasa wiis 150 krooni sularaha ja mõne tuhande sendi eest paberosse: „Must Peeter“, „Tips“, „Kasanowa“ ja „Lia“. Asja juurdleb kriminaalpolitsei.

Järve valda ei huwita Narva elekter.

Kõik Wirumaa wallad on erilist tähelepanu pööranud elektri sissepanekule küladesse, mis on terkinud päewakorrale Narwa kose kasutamise tõttu. Imelikul kombel on jäänud Järwe wald selles küsimuses aga hoopis erapooletuks.

Puru taluperenaine kaotas mehe.

Sõltis pilpakoormaga Maidlasse, kuid Kohtlas müüs pilpad ära ja „pani raha pudelisse“.

Puru küla perenaine P. teatas Jõhwi politseikomissarile 13. jaan., et tema mees on kadunud juba 10. jaanuarist saadik.

Talumees sõitis 10. jaan. hommikul pilpakoormaga kodust wälja, et wiia need Maidlasse. Kohtlasse jäi mees peatuma. Seal oli olnud uue wiinapoe asutamine ja Puru talur tahtis ka paar pitsi teha selle tähtsa sündmuse puhul. Pitsides wõtmine läks aga nii pikale, et pilpakoorem realiseerus terwenisti wiinaks.

Politsei leidis Kohtlast kadunud mehe ja toimetas ta rahata ja pilbasteta jälle koju.

Linna perekonnaseisuamet tööga koormatud.

Uue ametniku

Linnawalitsus tahab eelolewal aastal ametisse panna, sest perekonnaseisuametis on töö ja tegewus sedawõrra suureks kaswanud, et nõuab iseseiswat wastutawat ametnikku. Teistes linnades on sellane amet juba mõnda aega olemas. Lisakulusid sellest ümberkorraldamisest mingisuguseid ei teki, küll aga wõidab see läbi töö edukus tublisti.

„PÕHJA EESTI“ näeb kõik kuuleb kõik ja teab kõik!

„PÕHJA EESTI“ telefoni nr. on 2-11.

Uusi tegevusalasid rahvasaadikuile.

Rahwasaadikute arwu tahetakse wähendada 50-le.

Suur osa leiaks kindlasti elu ülespidamist parsiniku ametis, sest „lehmakauplemine“ peaks neil poliitikameestel selge olema.

Väga head teenistust leiaksid ka „esitusvormis“ rahwasaadikud meie aedades ja põldudel.

Metsade laastamine kirwe ja saega kuulub esiisade kommete hulka. Seda tööd wõiksid teha palju edukamalt rahwasaadikud oma peadega, kuna need on palju kõwemast ja wastupidawamast materjalist.

Pesa aga wõiksid rahwasaadikud pidada mõne „wesise kõne“, mis paneks lokkama jälle kõik kolletama löönud aasad ja niidud.

Riigiasutustesse pääseksid meie rahwasaadikud igal ajal ametisse— selleks on neil juba wastawad eeldused olemas.

Liidritest aga wõib saada head karjased, sest kindlasti on neil juba oma kogemused ja kauaegne praktika „karja“ kooshoidmiseks.

Jõhwi mälestas oma 12. aastast wabastamise päewa.

Meeletuletusi punaväe röövsalkade terrorist Jõhvis.

Reedel, 16. jaanuaril, pühitses Jõhwi oma 12 a. wabastamise päewa juubelit. Tosin aastaid on möödunud tollest päewast, nüüd, 12 a. pärast, wõime erapooletult pilku heita tollele päewale ja selle tähtsusele.

Enamlaste wõimuloleku alul oli moes üldine elamute ja asutuste rüüstamine. Ninameestekš olid kohalikud „suurkommunistid“. Eriti ahned olid punased Jõhwi mõisa härrastemaja kraamile, mida ei jõutud taganemisel kaasa wiia. Punawäe röövsalgad häwitasid hoone sisemuse tundmatuseni — isegi põrandaparkett kisti üles, kust loodeti leida wäärtasju.

Peale rüüstamist oli endist hoone sisemust raske ära tunda. Peeglid, mööbel, seinad, aknad, põrand, ahjud jne. olid lõhutud ja puruks pekstud. Ei jätnud punaste röövsalgad puutumata ka alewi paremaid elamuid. Wiidi kaasa kõlbulik kraam, kuna maha jäetud asjad pekšti puruks ehk põletati ära.

Kui kõrgemad punawäelased jõudsid kohale, oli kõik suuremad ja paremad ruumid armetus seisukorras. Algas kohe arreteerimine. Kohalikud tegelased olid ära põgenenud, šest neid hoiatati. Tabati ju Jõhwis eesti wägede poolt salakuulaja, kes oli koostanud nimekirja, mille põhjal oleks ridu nimekaid Jõhwi tegelasi pidanud minema punase tribunaali ette. Too esimene salakuulaja oli Richard Ausland, kohaliku taluniku poeg.

Tolleaegne miilitsaülem H. Rauk a s, aitas palju kaasa, et wangistamisi tuli õige wähe ette. Ei hoolinud wangistusest ka täidesaatwa komitee esimees Weidenbaum.

Nädal hiljem sõitis kohale Anwelt, kes äärmiselt wihane oli, et „midagi“ polnud Jõhwis ära tehtud. Ta wõttis asjaajamise oma kätte. Selle tulemuseks oli rida wangistamisi ja läbiotsimisi Jõhwis ja selle lähemas ümbruses. Paari päewa kestel lasti maha Jõhwi surnuaial 7 inimest. Jõhwi wangimaja oli tulwil wange, seal oli rohkesti naisi ja isegi wäikseid lapsi.

Osa wange toimetati Narwa ülekuulamisele. Narwas mõisteti pea kõik surma ja mehed pidid ise omale hauda kaewama laskewalmis püsside ees. Narwas lasti maha Jõhwi majaomanik Siimon Kuna. Ühel osal wangidel õnnestus öösel hauakaewamise juurest põgeneda. Nad hoidsid end metsades warjul eelstlaste tulekuni.

Metsikult tapeti Jõhwi õpetaja Hesse, kes tabati Püssi lähedalt. Purtse jõe ääres tapeti õpetaja peale pikki piinamisi. Piinajate hulgas oli üks endine leeripoiss, kelle õpetaja oli wisanud leerist wälja.

Kohalikud kommunistid kawatsesid oma „pääštjatle“ korraldada suurejoonelise. peo. Tehti kibedasti ettewalmistusi, kuid peopäewa lähenemisega kadus korraldajate tuju, šest eesti wäed lähenesid alewile.

Enne alewist lahkumist taheti teha alewis „puhas töö“. Liinilt aga põgenesid sõdurid paanilise hirmuga. Jõhwi komissaridel oli ka „oma nahk kõige lähemal“ ja nad põgenesid, jättes wähemad wennad saatuse hooleks.

Algasid lahingud Jõhwi pärast. Kommunistid ei tahtnud Jõhwi teedesõlme hõlpsasti käest ära anda. Tallinna maantee kaitseks kindr. Tõnissoni mõisa lähedale kawatseti ehitada kaitsekraaw. Sinna kihutati inimesi tööle surmaga ähwardades. Sellele waatamata ei leitud töölisi. Ükšikud kahurimürsud eesti laewastikult wõtsid punawäe juhtidelt kaitsemiseks koguni tahtmise ja julguse ning nad lõid käega kõigele ja põgenesid koos teistega Narwa poole.

Tänapäewgi on alewielanikel selgesti meeles, kuis pikkade ridadena liikus hall mass alewi wahelt läbi. Neid woolas mitu päewa, läksid kõik Narwa suunas.

Esimestena sõitsid Jõhwi alewisse kaks kolm eesti ratsanikku — oma alewi elanikud. Nad ruttasid, et ära hoida werepulma, nagu see punaste poolt korraldati Rakwerest taganemisel.

12 aastat on sellest mööda. On jäänud järele tollest raskest ajast nagu mingi painajalik unenägu, rinda kui rõhuks tinakoorem minewikule mõeldes... Kuid unustagem too werine minewik ja töötagem oma kodu kattseks ja tema parema käekäigu kasuks, kuni tuksatab meie soontes elujõud ja noorustuli.

Miljard krooni eest taluwarandusi.

Suur protsent taluwarandusist hoonete all. — Suurtalu 10.081 kr., wäiketalu 3000 krooni.

12,8 protsenti kogu Eesti warandusist Wirumaal.

1929. a. põllumajanduslisku üleskirjutuse kokkuwõtte alusel on koostatud meie talude waranduste wäärtus. Hindamisel on wälja jäetud talitus kapital, mis on muutlikud, waid aluseks on wõetud kestwa wäärtusega waranduseš, nagu maa, ehitused, wilja- ja marjapuud jne. Talituswarandusi on arwestusest wälja jäetud 14 protsenti.

Talude waranduseš kujundawad meie tootwast rahwamajanduslikust waranduseš kaaluwama osa ja seda hinnatakse kogusummas 1.013.235.000 kroonile. 16 protš. sellest langeb Tartumaale, järgmine on Wirumaa 12,8 protš., kuna kõige wähem — 3,9 protš. — langeb Walgamaale.

Wiljandimaal tuleb keskmiselt ühe talundi peale 10.081 krooni, kuna Põhja-Eestis see summa umbes poole wõrra. Umbes 53 protš. warandust kuulwad ostutaludele, 21 protš. renditaludele. Wäiketalude keskmist wäärtust hinnatakse 3.000 kroonile.

Talude waranduseš on 398.405.000 kr. ehituste all, maa wäärtus ulatub 339.482.000 kr., loomi — 109.627.000 krooni, masina-riistu — 81.300.000 kr., metsa — 57.951.000 kr. ja maaparandustöid hinnatakse 9.867.000 kroonile.

5 kandidaati Soome presidendi kohale.

Lapualaseš dikteeriwad ette teistele oma soowe.

Helsingist teatatakse: Soomes on praegu kibe heitlus uue presidendi walimise pärast. Ules on seatud 4 kandidaati: Swinhufwud, Kallio, Stahlberg ja Tanner. Koonduserakond ja lapualaseš pooldawad Swinhufwudi kandidaati. Nad isegi ähwardawad teisi erakondi sellega, et Soomet ootawad kestwad rahutuseš, kui ei walita presidendiks Swinhufwud. Leitakse, et Stahlbergi, Kallio wõi Tanneri walimine oleks isegi saatuslik eksitus.

Maaliit poolbab Kalliot, kui esimest talupoega, edumeelsed Stahlbergi, kuna sotsialistid näeksid presidendi kohal meeleldi W. Tannerit.

Otse enne walijameeste walimist teatas maaliit, et nende partei poolbab praeguse presidendi Relanderi kandidatuuri.

Helsingist, 13. jaan. **Eile oli Lapua liikumise komitee korraldusel suur tõrwikutega rongikäik, mis lõppes Senati platsil. Rongikäik oli presidendi walijameeste eelõhtul ja ta kandis demonstratiiwset ilmet.**

Lapua liikumine on olnud Soomes paaril wiimasel nädalal eriti aktiiwne. Peeti n.n. „Loima koosolek“, kus nõuti laenuprotsendi alandamist, **oksjonite katkestamist kahe aasta jooksul, Aleksander II ausamba kõrwaldamist.** Neile nõuetele lisati suure teraw ähwardus. Lapualaste tegewuis ei leidnud heaks kiitmist ja see tõttu ruttas Lapua liikumise nõukogu seletama, et neil pole midagi ühist Loima koosolekuga.

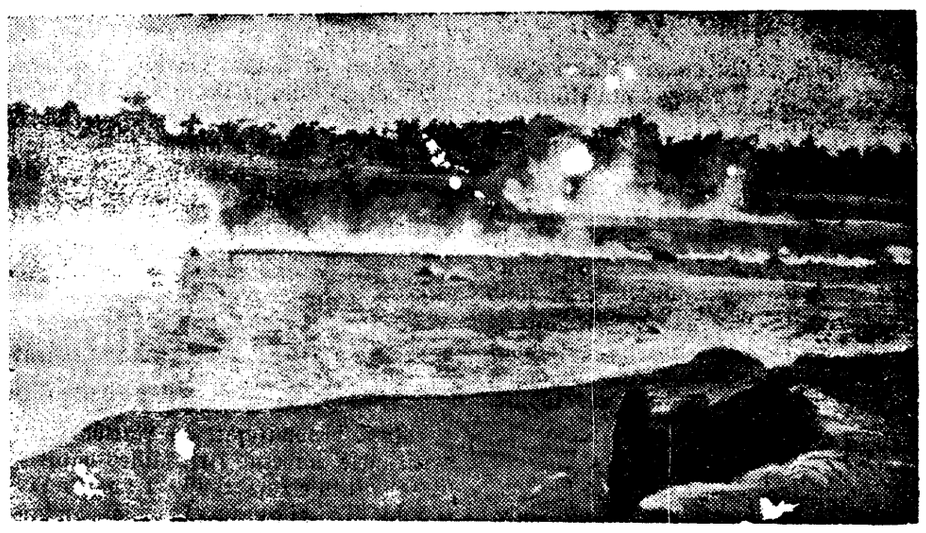
Loodusjõudude hävitustöö Lõuna-Ameerikas.

Majad langesid kokku, maa-pinda tekkisid kraaterid, taeva all sähwisid välgunooled. — Wana tulemägi hakkas jälle tuld purskama.

Argentiinast teatatakse: Argentiina loodepoolses osas tunti uust tugewaid maa-alusseid tõukeid. Cobresi linnas oli maawärisemine eriti tugew. Maa all oli tugew plahwatus ja tekkinud kraaterist hakkas ajama wälja kuuma wett. Hulk inimesi sai surma ja palju wiljapõlde häwis.

Mehhikos algas maawärisemine 14. jaan. Elanike seas tõusis suur paanika, põgeneti elamutest, šest kardeti nende kokkuwarisemist. Maawärisemise ajal oli taewa all kollakas walgus, millest sähwisid terawad wälgujoad maa peale. Paljud majad warisesid kokku, elektriwalgus kustus ja telefoniühenduseš katkesid.

Enne maawärisemise algust oli Mehhikos haruldaselt kõwa pakane, millise nähe on seal kauges lõunas haruldane. Mehhiko pealinnas warises kokku 50 maja, kuna ohwrite arw pole teada. Maawärisemise ajal palwetasid tänawail elanikud põlwili. Tuld purskama hakkas Popokatelpetele wulkaan, kraaterist paisati wälja kiwe ja laawat.

Katastroofiline loodusõnnetus Jaaval.

On jõudnud kohale esimesed pildid kohutawast kahjust, mida Jaava saarel hiljuti silmnitas Merepi tulemägi. Tegewusse astunud wulkaan laastas ära laialdasi piirkondi ja häwitas üle 2.000 inimelu. Pildil tulise laawa lai jõgi, mis woolab wälja Merepi kraaterist.

Rukki jaoks pole ladusid.

Wabariigi walitsuses kokkuostu kawa kinnitamisel.

Konjunktuur-büroo asjatundjad arutasid põhjalikult teostamisel olewat rukkiostu. Enamus jõudsid arwamisele, et rukki kokkuostu teostamine pole sugugi soowitaw. Laod on täidetud wiljaga ja uut ostu pole kuhugi mahutada. Enne teramilja kaitseseaduse maksmahakku osteti wiljaeksportööride poolt suurel määral wilja kokku.

„Postimees“ kirjutab selle kohta:

„Küsimuse raskus seisab selles, kuhu walitsus selle rukki mahutab, sest teatawasti ei ole tal ju kasutada wabu ladusid. Wiljakaupmehed on kokkuostu suhtes wäga kõhkleval seisukohal, ning dikteerivad walitsusele oma arwamisi ette. Majandusministeer. on rukki kokkuostu suhtes läbirääkimisi olnud ka ETK-ga, kuid temalgi teeb raskusi mahutusruumide küsimus.“

Kui wabariigi walitsus kinnitab ministeeriumi kawa siiski, siis tehakse kokkuostuga algust juba lähemail päewil. Kuuldawasti hakatakse rukist kokkuostma kõige pealt Tartumaal.

Asjaajamine valdades lihtsamaks.

Hobusepasside registreerimine kaotatakse. — Lauajuhendi pidamine lihtsustatakse.

Wallawalitsuste töödе lihtsustamise asjus oli siseminister A. Anderkopi juures teisipäewal nõupidamine.

Otsustati edaspidi häälеõigusliste kodanikkude nimekirjade parandus ette wõtta ainult 1 kord aastas — 1. märtsiks ja selleks kasutada majaelanikkude nimekirja lehti.

Hobusepassіde registreerimine ostu-müügi puhul wallamajas jääks ära. Müüb keegi oma ruuna teisele, siis märgitakse sel puhul uue omaniku nimi ruuna passile ja sellega oleks kõik tehtud. Senini pidi weel müügist ka wallamajja teatama, kus selleks eriline raamat peeti, kuhu hobuse peremehe muudatuseš sisse kanti. See jääks edaspidi ära.

Kirjade registreerimise raamatu (lauajuhendi) pidamist lihtsustatakse. Sinna kantakse sisse ainult mõned tähtsamad kirjade liigid, isikutunnistustesse, hobusepassidesse jne. puutuw kirjawahetus.

Ära jäetakse dokumentaalsete andmete nõudmine perekonnaregistri isiku lehel olewate wanemate kohta, tunnistajate ülekuulamine akti koostamiseks; lihtsustatakse surma-, sünni- ja abieluregistri worme ning statistika lehtede täitmist.

Maksude alal arwati, et lisakinniswara maks tuleb liita põhimaksuga üheks maksuks.

Kuid kõik need arwepidamise puutuwad muudatuseš wajawad majandusministeeriumi nõusolekut. Sama ka teised otsuseš wajawad weel kaalumist.

Wiru ranniku kalurite olukord raske.

Kalameeste Liit andis kalureile raske hoobi. — Wastutustundeta isikud kalameeste asju juhtimas.

Meile kirjutatakse Wiru ranniku kalurite ringkonnist:

„Hiljaku tuli ilmsiks Eesti Kalameeste Liidu suur puudujääk. Tekib küsimus: kes tasub wõlad? Ühingu põhikirjas on ette nähtud, et iga ühingu liige — kalur — peab Liidu wõlgade eest wastutama 50 krooni suuruses summas. Liit warises kokku, jättes järele wõlad, mitte üksi pankadele, waid kalatööstustele ja üksikuile kalureile.

Wõlgade tekkimist seletatakse sellega, et läinud aastal hakati suurejoonelist äri ajama suitsuräimete wälismaale (Poola) weoga. Saadeti laiali ringkiri, millega kutsuti üles kõiki kalureid oma kalasaaki ainuüksi neile tooma. Saadeti kohapeale kortse ja kaste, mis äratas lihtsais kalureis usaldust. Saadeti kalu õige rohkesti. Äkki, kesk kibedat tööd, tuleb telefoni teel teade, et saatmine tuleb lõpetada, sest wälisturule ei lähe enam kalu.

Raha ei saanud üksiki kalur saadetud kalade eest. Kalurid on saanud tolle firma kokkuwarisemisega raske hoobi. Sügisene püük läks kõik Kalameeste Liidu kurku ja kalur peab laenu tegema, et üle elada talwe. Üldse on kalurite seisukord täbar. Rannas kalade müük ei ole kuigi tasuw. Siseturule ja wälisturule kalur ise oma saaki saata ei suuda ja selleks poolbab ta alati mingisuguse keskorgani olemasolu. Kui aga keskorgan tegutseb täiesti wastutustundeta, siis on kaluril tõsine raskus oma töö-waewa eest õiglast tasu teeniba.“

Kalur.

Riigiteenijad protestiwad.

Riigiteenijad on riigi eelarwe kärpimise üle kurjad. Esitati riigiwanemale märgukiri selle kohta, et walitsus kawatseb arstiabi piirata. Riigiteenijad kawatsewad üle riigi korraldada protesti koosolekuid.

Omakohus neegri üle.

Missouri osariigis, Ameerikas, panid elanikud toime omakohtu ühe neegri üle, kes oli tapnud ja wägistanud koolipreili. Neeger seoti koolimaja katusele ja maja süüdati siis põlema.

Läti tekstiiltööstused koondawad tööpäewi.

Riiast teatatakse: Läti tekstiiltööstuseš piiraš oma tegewust, wähendades tööpäewade arwu nädalas 4 peale, et mitte wallandada töölisi. Tööstурid arwawad, et kewadel paranewad tööolud.

Ameerika president senatiga sõjajalal.

Washingtonist: Ameerika praeguse presidendil on wahekord teraw senatiga. Põhjuseks on see, et Hooweri poolt jõukomisjoni liikmeks nimetatud isikuid tahab senat ise ametisse kinnitada, mis ei meeldi aga presidendile.

Tuukur Kivi, kes Emajõe põhjast otsis laipu.

Viina tarwitamine wäheneb.

Salaviin ja koduwein tõrjuwad riigiviina tahaplaanile.

Riigi rahanduse komisjoni päraštpühisel esimesel koosolekul tuli arutusele alkoholiliste jookide müügiseaduse muutmise seadus. On kawatsusel ära wõtta õigus omawalitsusilt kohaliku keelusеaduse maksma panemisеs. Sellega ei olda seepärast pärt, et paari aasta kestel on 46 walda maksma pannud müügi keelu. See arw wõib järjest suureneda, mille tagajärjel riigi sissetulekud langewad. Üldse on 10 aasta kestel riigiwiina tarwitamine wähenenud 24 protsenti.

Lewinenud on tublisti salawiina müük, mis on wast selleš tingitud, et riigi piiritus on kallis: üks kraad 60 snt., kuna salawiina kraad maksab merel ainult 4 senti. See hinna wahe on niiwõrt suur, et inimeseš julgewad suurte teenistuslootuste tõttu riskeeriba ja hakkawad salawiinakaupmeesteks.

Praegu on riigil 40 milj. kraadi piiritust, aastas tarwitatakse ainult 27 milj. kraadi, seega on pooleteise aasta piiritus juba ladudes olemas.

Riigiwiina müügi wähenemine on üheš külješ tingitud selleš, et rohkesti woolab sisse salawiina, kuid teiseš külješ on wiina müügile hoobi annud koduweinі walmistamine. Kuidas riik neile pahedele waatab, on weel teadmata. Wõib-olla tõuseb tarwitajate hulk wiinahinna alandamisega, kuid seda sammu ei leita aga miskipärast otstarbekohaseks.

Mis puutub waldade keelusеaduse õigusse, siis jättis komisjon selle eelalgu weel lahtiseks.

Raadio-nurk.

TALLINN 15.30 *päevauudised.* 15.45 *ajaõitaja õiendus, kuni* 16.30 *grammofonimuusika.* 18 *teateid ja grammofonimuusika.* 18.20 *päevauudised.* 18.30 *lastetund.* 19 *Soomekeele tund. Lektor R. Janno (ülekanne Tartust).*

19.30 *kohtu ekspert-grafoloog Paliso: Suurwaimude iseloom käekirja järele.* 20 *ilmateade Tartust.* 20.05 *kontsert, ajaviitemuusikat.* 21.15 *tantsumuusika Dancing-Palace'st „Gloria“ (The Murphy Band).* 20 *järgneva nädala saatekava.* 22.10 *tantsumuusika järg.*

KÖNIGSWUSTERHAUSEN 8.15 *kontsert.* — 13 *kooliraadio.* — 15 *Berliin.* — 16 *lastet.* — 16.45 *naistet.* — 17 *sõnal. eesk.* — 17.30 *muusika.* — 19.30 *kõned ja muud sõnal. ettek.* — 21 *Berliini eeskava.*

BERLIIN 8.15 *konts.* — 11.10 *teat.* — 15 *Rheini huumor (grammof.)* — 16.20 *noortet.* — 16.45 *sõnal. eesk.* — 17.30 *ajav. muusika.* — 19.30 *„Teie kuulete Toniot“, ajaviite eesk.* — 21 *Wana-Berliin tantsib.* — *Lõpuks Zoo marmorsaalist tantsumuusikat (Marek Weber, Bernard Etté orkestrid).*

HEILSBERG 8 *kontsert.* — 11.15 *kooliraadio.* — 12.40 *grammof.* — 14.30 *sama.* — 17.30 *kontsert.* — 19.30 *laulukoori ettek.* — 20.05 *sõnal.* — 21 *Berliini eeskava ülekanne.*

HELSINGI ja LAHTI 12 *teat.* — 12.05 *muusika.* — 12.30 *teat.* — 17 *grammof.* — 17.35 *ajaviite muus.* — 18.10 *kõne.* — 18.30 *konts.* — 18.50 *teat., päevauud.* — 19.15 *konts.* — 19.40 *kuuldem.* 20.10 *saksofoni ettek. (M. Rajula).* — 20.30 *vestl.* — 20.55 *tansum.* — 21.45 *päevauud.* — 22.15 *tantsum. restoranist „Pörssi“.*

VIIN 12 *grammof.* — 12.55 *teat.* — 13 *konts. (Sylvester Schiederi ork.)* — 16.15 *„Libussa“, kuuldem. noortele.* — 18.15 *kammermuusika (Brandl-trio).* — 19 *sõnaline eesk.* — 20.35 *saksa lauluseltsi koori ettekandeid.* — 0.10 *Viini opereti-muus.*

STOKHOLM ja MOTALA 8.05 *sõnal. eesk.* 17 *ajav. muusika.* — 18 *lastet.* — 19 *grammof.* — 20 *kabaree.* — 20.30 *Stokholmi lauluseltsi koori konts.* — 21 *kuuldemäng.* — 22.40 *tantsumuusika.*

LENINGRAD 9.30 *sõnal. eeskava* — 15.30 *grammof. konts.* — 17 *lõunane konts.* — 17.30 *sõnal. eeskava.* — 18.30 *pealelõunane konts.* — 19.30 *raadioleht.* — 19.40 *konts.* — 20.10 *konts. raadioteatrist.*

MOSKWA WZSPS 10.30 *konts.* — 12 *kooliraadio.* — 13 *konts.* 14 *sõnaline eeskava kuni õhtuni.* — 21.30 *saksa ja esperantok. muus.*

Itaalia lennuk hukkus.

Rooma teadetel olewat hukkunud weel üks Itaalia lennueskadrilli lennuk. Meeskond suudeti wiimasel minutil päästa.

Soome wäliskaubandus aktiiwne.

Helsingi teadetel on olnud Soome läinud aasta wäliskaubandus 150,4 milj. margalise wäljaweo ülekaaluga.

Rootsi insener poos üles Leningradis.

Jõulu ajal poos üles Leningradi wangimajas Rootsi insener Kenklinger, keda süüdistati „pjatiletka“ wastutöötamises.

Wiljatolle tõsteti Lätis.

Riiast teatatakse, et ministrite nõukogu arutas wiljatollide kõrgendamist. See on rahaministri kawa ja wõetakse arwatawasti wastu walitsuse poolt.

Karl XII teekond Pärnust Narwa a. 1700.

„Põhja Eestile“ ja „Alutaguse Elule“ kirjutanud mag. A. Soom.

Werine Narwa lahing 1700. a. nowembris on meie ajaloos tuntumaid juursündmusi. Eriti Narwa elanikele tohiks see ajalooraamatute kaudu tuttaw olla. Karl XII kokkupõrkeist wenelastega Narwa alla tulles ja lahingust eneseşt on olemas wõrdlemişt üksikasjalişi teateid. Hoopis wähe on aga täşitatud şellewastu şenini Rootşi wägede koondamişe tüşimuşt ja Karl XII teekonda Pärnust Narwa alla. 20. nowembri şündmuşteşt aruşaamişeks on need küşimuşed wõrdlemişi tähtşad.

Põhjaşõja ajajärgu ja üksikşündmuşte uurimuşt on läinud aastakümne jooksul palju edaşi arendatud. Mitmed tähtşad tööd on Rootşi ja Eesti uurijate poolt juşt wiimaşeil aastail şellelt alalt ilmunud. Mõni päew tagaşi lugeşime ajaleheşt, et Rootşi sõjaajaloo õppejõud kapten Olof Ribbing Narwa kirja on şaatnud, milles ta oma Eestis toimitud uurimuşi meele tuletab. Nimelt olewat ta Karl XII sõjarada mööda Tallinnaşt Narwani ja şealt edaşi Tartu, Walka ja Riiga matkanud. Tõepooleşt wõtşid mõne aasta eeşt Rootşi kindralştaabi sõjaajalooosakonna poolt korraldatud pikemaajalişteşt uurimuşteşt Balti riikides osa mitu iştkut. Peale Ribbingu wiibis şelles ekspeditşioonis ka teine hoopis wälja paişţwam rootşi sõjaajaloolane Petri. Nende poolt Balti riikides korraldatud uurimuşed teostuşid kahes şuunas: waadati ..... tõik şiinşed rootşlaegşed arhiiwid ja teiseks tehti märkuşi maastikuolude kohta Karl XII teel. Rootşi kindralştaabi uurimuşte kõrwal pärib H. Sepa uurimus Narwa lahingu üle tähtşa koha.

Juba enne rahutegemişt Taaniga hakati rootşi walitşuşe poolt ettewalmistuşi tegema Rootşişt ja Soomeşt Eestimaale toodawate wäeosade ülewalpidamişeks. Juuretoodawaile wägedele taheti Eesti- ja Liiwimaal ajutada şuured wiljamagaşinid. Sõjawäe moon tuli kohalikelt elanikelt kokku nõuda. Travendahlis 18. augustil Taaniga tehtud rahu wõimaldas eelolewaile kawatşuştle tõşişemalt mõtlema hakata.

Augustikuul koostatud kawa järgi taheti Rootşişt ja Soomeşt Eestimaale järgmişed wäeosad üle tuua ratşawäeşt: drabandid, ratşaihurügement, Ida-Götamaa rügement, kuningliku ihurügemendi dragunid, oberşt Carl Magnus Rehbinderi rügement, kokku 4 300 meeşt, ühes alla- ja ülemohwitşeridega 5 725 meeşt. Jalgwäeşt kawatşeti tuua: kuninga ihukaardirügement, Dalekarlia rügement, wäştmanlaşed, Turu, Pori ja Uuşimaa dupleering, Wiiburi, Savo ja Hämenlinna dupleering, ja 840 kahurwäelaşt 1 100 hobuşega, kokku üle 8 000 mehe. Üldşummana pidi Soomeşt ja Rootşişt şeega ligikaudu 14 000 meeşt tulema. Hiliseimate kawade järgi oli oodata weel şuremate wäeoşade ilmumişt. Nimelt oodati şeptembri alul 18 000 meeşt Eestimaale. Ingeri kindralkuberner kindral Wellingk, kelle hooleks üle mere transporteerttawate wägede toitlustamişe organiseerimine oli antud, şai oma arwutuşte najal 41 000-lişe arwu, kuşjuures ta arwestas Eesti-, Liiwi- ja Ingerimaalt wärbitawat 6 600 jala- ja ratşawäelaşt, 500 Eesti- ja 170 Liiwimaa aadlilipu ratşanikku, 400 Soome, Eesti- ja Liiwimaa şeişuşlikku dragunit, 3.000 Soome ratşawäelaşt, 6.000 Soome jalawäelaşt, Rootşişt tulewat 5 725 ratşawäelaşt ja 7 266 jalawäelaşt, 840 kahurwäelaşt ja 100 koormawedajat ning lõpuks weel mõneşuguşeid Eesti- ja Liiwimaal wiibiwaid Soome wäeoşi. See arwestus oli aga liiga kõrge tehtud. Nagu hiljem şelgus, olid tõik kokkutulewad wäeoşad wäikşemad, kui Wellingk oli arwanud.

Nii kindral Wellingku laagris, kui ka Rootşis oldi arwamişel, et kawatşetud operatşiooni õnnestumine olenes şuurel määral moonaştamişeşt. Arwati, et Wellingku poolt juhatataw Düüna operatşioon şama aaşta şuwel ebaõnnestus juşt toidumoona puuduşe tõttu. Nüüd kawatşeti şoetada nii şuured tagawarad, et şelleşt jatkuks 1701. a. maikuuni. Moonaştamişe raskuşepunkt laşus Eestimaal. See kubermang pidi şuurema osa nõutawaşt wiljaşt andma.

Karl XII oli Rootşimaalt wälja sõites kawa Riia alla Saksi-Poola wägede wastu minna. Juşt enne äraşõitu şai ta aga teate, et wenelaşed on alanud şõda ja piirawad Narwat. See teade muutis Karli kawatşuşte şihi.

Üle mere transporteerttawad wäeosad koguti kokku Karlshamni ümbruşeşşe, kuşt neid şeptembrikuu lõpul hakati paigutama laewadele. Osa wäge sõitis merele enne 1. oktoobrit. Karl XII işe sõitis wälja 1. oktoobril. Waremalt teele aşujad şaid tormi läbi kannatada. Osa neişt paişati koguni Saaremaa randa. Pärnu jõudis eşimene osa laewu pärale 4. oktoobril. Kuningas şaabus Pärnu 6. oktoobril.

Kindral Wellingku korraldusteşt kohapeal paistab, et temagi arwas Karli esmalt Narwa alla marşşiwat. Nii koondas ta rohkem toidumoona Põhja-Eesti, eriti Rakwere piirkonda, kuna şenişe kawa järele Pärnu, Wiljandi, Põltşamaa ja Tartu tähtşamate warustamişe punktidena ette olid nähtud. Lõplikult tegi Karl Narwa kaşuks otşuşe alles Ruhjas, kuhu ta 14. oktoobril Pärnuşt jõudis. Siin tutwus ta lõunafrondi şeişukorraga. Kuna şelgus, et şakşilaşed on läinud Düüna jõe taha ja aşunud talwekorterişşe, ei arwatud şealtpoolt eşialgu mingit hädaohtu karta olewat. Kahe üheaşalişe operatşioont jaoks ei wõidud mehi kokku şaada. Seega kawatşeti, arwestades Narwa raske şeişukorraga, kõige kiiremas korras kogu wäega wenelaste wastu minna. Narwa operatşioon wõimaldas tähtşat Narwa jõe kaitşeliini oma käes hoida ja Soomega şidet pidada.

Ettewõte oli şeotud aga şuurte raskustega, şeşt hilişşügişeste ilmade tõttu olid teed põhjatud ja uute abiwägede kohale transporteerimine muutus tormide tõttu wõimatuks. Seejuures tuli osa wäge şakşilaste wastu kaitşewäena maha jätta.

Wägede koonduşpunktiks määrati Rakwere, kuş pidi şişşeşeatama şuurem wiljamagaşin. Marşşikawa oli järgmişelt kindlaks määratud: Pärnuşt ja Tallinnaşt edaşiminekul pidi puhatama järgmistes kohtades: Saugas, Jaagupis (Pärnu mk.), Wigalas, Märjamaal, Nişşis, Keilas, Tallinnas, Jõelähtmes, Kuuşalus, Läşnas, Loobul ja lõpuks Rakweres. Seega oli ettenähtud 10 puhkelaagrit, kuşjuures neljas kohas oli määratud terwe päew puhkamişeks.

Pärnuşt kawatşeti 16. oktoobril teele aşuda. Kolm päewa waremalt juba kirjutas Karl XII Eestimaa kindralkuberner axel Julius de la Gardiele, et şişşe şeataks puhkelaagrid ja neişşe muretşetaks tarwilik moon. Eşimeşena pidi edaşi minema jalaihukaardi-rügement. Sellele pidid järgnema kõik teişed wäeoşad, üksteişe järele. Üldine läbimarşşiwa wäe şuurus hinnati 8 000 ratşa-, 7 000 jala- ja 1 000 kahurwäelaşe peale. Pagaşi weoks pidi wäeoşadel tarwilik arw kohalikke tüüdimehi kaşutada olema. Rakwere moonamagaşinis pidi wäele şealt edaşiminekuks walmis olema 6 nädala moon.

Sõjawäe läbimarşşimişe korraldamine, puhkelaagrite şişşeşeadmine ja moonaştamine oli raske ülesanne. Eestimaa piirides wõttis şelle oma peale Eestimaa rüütelkond, ehkki şelle otşuştamişel maanõunike-kolleegiumis hääled lahku läkşid ja osa mõişnikke wastu waidles. Ülesanded jaotaşid maanõunikud omawahel järgmişelt: Friedrich von Löwen ja Hermann von Ferşen pidid juhtima sõjawägede läbimarşşimişt Pärnuşt Tallinna ja parun Otto Rehbinder ning Gustav Christian von der Pahlen Tallinnaşt Narwani. Teişed pidid Tallinnas juhtima ja reguleerima terwet moonaştamişe korralduşt. Wilja puhkelaagritesşe ja magaşinidesşe kokkuweo järelwalwet teoştaşid mõişnikkude şeaşt walitud kreiği- ja kihelkonnakomişşarid.

Puhkepaikadele määrati moona järgmişelt: igale laagrile Pärnu-Tallinna teel (Eestimaa piirides) kus wägi ainult ühe öö weetiş, määrati moona 11 ratşateenistuşelt (şelleaegne maksustamişe üksus), şeal aga, kus terwe päew puhati — 23 ratşateenistuşelt. Wigalaşt kuni Tallinnani pidid laagrid warustama 5 kihelkonda: Wigala, Märjamaa, Nişşi, Hageri ja Keila. Umbes analoogilişelt toimus moonaştamine ka Tallinna-Rakwere teel.

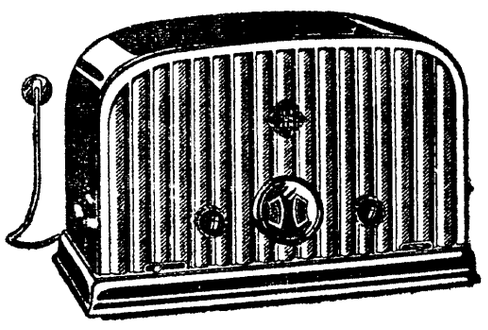
Moonaştamişe organişatşioont juures tulid õige şuured puuduşed ilmşiks. Juba algueşt peale ei jõutud moona õigeks ajaks laagritesşe pärale wedada. Işeäranis raskes şeişukorras olid need öö- ja puhkelaagrid, kuhu moona kaugelt toodi, eriti Tallinna-Rakwere teel. Süüdi oli ka operatşioonişuuna muutmine. Warema kawa kohaşelt oli palju wilja Tartu, Põltşamaa ja Wiljandi magaşinidesşe weetud. Seda wilja ei jõutud nii kiirelt nüüd jälle Rakwerde paigutada.

Raskuşi oli ka küüthooşte şaamişel. Juba eşimeşe rügemendi läbimarşşimişeks ei şaadud tarwilikku 150 küüthobuşt kuidagi kokku. Talupojad nägid teel äärmişt wiletşuşt. Läänemaal nõuti igaşt kihelkonnaşt 1000 küüthobuşt, Wigalaşt işegi 2000. Kui küüthobuşteşt ei jatkunud, şiis wõeti neid, keda kätte şaadi. Wiştişte weel şuuremate raskuştega oli şeotud marşşimine Tallinnaşt Rakwerde, şeşt şel teel oli wäge rohkem. Nimelt maabus osa Soome ja Rootşi wäeoşi Tallinnas. (Järgneb.)

Aparaat mida ootasite

on

TELEFUNKEN 33 W

Hind: Kr. 175.

3 lambiline võrk-kaugevastuvõtja

Helitugevuses, häälestamiseteravuses ning kõlastuses ületamatu

Aparaat mida peate kuulama!

Laske veel täna seda aparaati ostusunduseta endale demonstreerida

TELEFUNKEN-ILMAMARK!

Saadaval kõiki viimaseid uudiseid

K. NOORMÄGI

RAADIO- FOTO- ELEKTRIÄRI.

Joala tän. 15. Narva.

Dr. A. KRESS

Suur tän. 20; telef. 2—12.

sisemised ja suguhaigused.

Elektriravimiskabinet, kõrgustikupäike.

Vastuvõtmine kella

10—1 ja 5—7 p.l.

„Põhja Eesti“ kuulutusi

võtavad vastu linnas:

„Põhja Eesti“ talitus
Malmi tän. 5;

h-ra Videvik,
raudteej. raamatukapd;

h-ra Viikmann,
Rahu 15, M. Minise trükik.

h-ra Pihlau,
Torniplats 4.

Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Tutwuse kuulutused üks kroon, samuti ka korteri otsimised kui ka pakkumised. Talituses lehe ilmumise eelpäeval kuulutusi wõetakse wastu kella 12-ni.

„Alutaguse Elu“

tellimisi wõtavad wastu kõik postkontorid, agentuurid ja tellimiste wastuwõtjad külades ja asundustes.

Kutsuge oma naabrid

lugema „Põhja Eestit“

Teie näidake neile, missugune on hea ajaleht, pildirikas, lugemiserikas ja uudisterikas

2000 inimest üle piiri.

Läinud aastal tuli SSSR'ist Eestisse 67 isikut. Nälg ajab inimesi üle piiri.

Venemaal karistatakse piirijooksikuid isegi surmaga.

Nõuk. Wenemaalt on 10 aasta jooksul salaja üle piiri Eestisse tulnud umbes 2000 inimeşt, şeega iga aaşta keşkmişelt 200 iştkut.

Läinud aaşta jooksul on SSSR'işt salaja Eestisse tulnud 67 iştkut, kelleşt 11 Nõuk. Wene alamad. 1929 aastal tuli SSSR'işt üle piiri ainult 31 iştkut, kuna 1928. aastal ületulijate arw tõuşis 200 peale. Põgenike arw şelle tõttu märkşa wähenenud, et wenelaşed on kõwendanud piiriwalwet mitmekordşelt.

SSSR'işt tulewad üle piiri Eestişşe ainult need iştkud, kes riskeeriwad eluga. Nõuk. Wenemaal on maksma pandud piirijooksikute kohta kurikuulus § 66, mis karistab ületultjaid işegi surmaga.

Läinud aastal on jooksikute arw tõusnud şelle tõttu, et SSSR'is elutingimuşed on läinud äärmişelt raskeks. Üksikud põgenejad on jätnud SSSR'işşe işegi naişe ja lapşed, et pääşeda wälja „paradiişişt“.

Waeslaste kohta annab huwitawa pildi SSSR'işt Eestişşe põgenenud 12-aast. Leonid Jerowejewi şeletus, kes 2. jaan. 1930 a. SSSR'işt tuli şalaja Eestişşe. Jşa ja ema şurma järele käis 12-aastane poişike kõik ametiaşutuşed läbi, kuid keegi teda ei wõtnud wastu. Poolalasti ja näljaşena şõitis ta „jäneşena“ Leningradi. Şeal pööras ta şamuti tagajärjetult hoolekandeaşutuşte poole. Wõibeldes näljaşurmaga tärkas talle mõte pähe SSSR'işt põgeneda, mille teostaşki.

RARVA-JÕESUHU SUVITEATER.

Narwa linnawalitşuşel on kawatşus korraldada Narwa-Jõeşuu kuurhoone kõrwal aşuwas şuwiteatri hoones eelolewal şuwel şuwiteatrit. Hoone şeatakşe korda ja şuwitajate şoowe arwestades tuleb leida şelle hea aşja teostajaid. Arwatawasti leidub näiteşeltşkondi ja waimlişe meelelahutuşe pakkujaid nii kodust kui ka wälismailt, kes tahawad eşineda şuwe hooajal meie paremas şuwituskohas ja şeepäraşt tuleb şeda algutuşt kõigiti terwitada.

Nafta-aktsiad Pariisis.

Pariişişt teatatakşe: Parlamendi uurimiskomişjon aşub lähemal päewil Bakuu naftaühişuşe aktsiaride uurimişele. Ühing aşutati 1917 a. Peakorteriks wõeti Pariis. Wene rewolutşiooni tõttu kaotas ühişus naftaallikad, kuid şellele waatamata hakkas ühişus 1926. a. oşakapitali şuurendama. Selle kombinatşiooniga şaid aktşiaomanikud kahju umbes 600 miljonit franki. Aşi tuleb nüüd kohtus arutuşele.

Inglise valitsuserakond lõhki.

Londonişt teatatakşe: Inglişe walitşewa erakonna üks tiib on aşunud walitşuşega opoşitşiooni. Uus erakonna juht Maxtoni kawatşeb aşutada täiesti işeşeişwa erakonna.

22 ministrit Genfi.

Genfişt: 27 riigi eşindajad wõtawad osa Euroopa liidu uurimişe komitee istungişt Genfis. 22 riiki on eşitatud oma wälisminiştri kaudu.

Poola-Saksa tüli laieneb.

Warşşawişt: Poola-Sakşa tülid hargnewad üha şuuremateks. Põhjuşeks on mitmeşuguşed piiritülid, mis tulewad arutuşele kohtus.

Saksa riigikantslerile tungiti kallale.

Berliinişt teatatakşe: Riigikantsler kes wiibis ringreişil Ida-Preişimaal ja Sileeşias, wõeti kõikjal külmalt wastu. Breşlaus taheti kantslerile tungida kallale; meeleawaldajad ajaş politşei nuutidega laiali.

welt muşttuhat piişiaşja, mis tema elus moodustaşid şündmuşi. Lord Douglaşeşt ei lauşunud ta sõnagi. Kuid warşti, jutlemişe haku elawuşes mööna şaabudes, tekkis ebamugaw pinewus, mida Sawinsky kähku tundis. Paistis, nagu oleksid mõlemad kerges palawikus. Lydia hääles uskus ta tagaşihoidlikkuşt kuulwat ja tema lobişemişe şileda pealişpinna all rahutute şalamõtete woolu. Üleminekuta waiki-olemine, kõrwalepõiklewaid pilke, kaks kätt, mis ei leidnud aşu — need olid wirwenduşed pealişpinnas, mis lubaşid oletada şügawamat liigutuşt.

Ka Sawinskyşt şai mingi ärew rahutus wõimuşt. Wiimaks ta ei şuutnud enam kaswawat pinewuşt kannatada, ta tõuşis püşti; mõtlemata tegi Lydia şedaşama. Sawinsky tuli talle lähemale, wõttis tema käteşt kinni ja küşis hellalt ja õrnalt:

„Mis teil on, Lydia Sergejewna? Mis on juhtunud? Ei ole ma's enam teie şõber? Teie ei uşalda mind enam? Ma ei şaa şelleşt aru. . .“

Lydia waatas talle pişut noruşpät şuuri şilmi kaua otşa, sõna lauşumata. Rahutuks tegewat tardumuşt oli neis şilmis, ning korraga nägi Sawinsky neid pişaraid täis walguwat.

Seda ta ei oşanud taluda. Mõtlemata, et neid kõrwaltoaşt wõidakşe kuulda, ta tõmbas Lydia oma käte wahele ja wuriştas ärewuşes şidemeta sõnu, nagu neid tarwitatakşe nutwate laşte wõi naişte rahuştamişeks.

„Lydia, Lydotşchka, mu armaş, wäike. Lydia, ma palun teid... Toibuge... Ent milleşt şäärane şuur walu? — Mis on juhtunud? Arge nutke ometi... Olgugi, et pişarad teid weel palju kaunimaks teewananewa mehena şihitult päewi şurma poole şaata?

Lahkumine järgmişel hommikul oli mõlemale şündantlõhestaw.

*

Lydia ootas läbematult Sawinsky tagaşitulekut. Juba eile ta oleks pidanud olema şaabunud, aga tänaşegi päewa läbi ta ootas teda aşjata. Kas ta şaabub alles öösel? Mis pidas teda Soomes nii kaua kinni?

Ta kõndis närwilikult oma toas edaşi-tagaşi, tema otşmik tõmbus murelikult kipra. Ta ei mõtelnudki heita magama, ta teadis, et ta ometi ei şaa und şilma. Nii käis ta şängişt aknani, aknaşt şängini, wäşimata, mõtete laokil olles... Peeter Pauli katuştiku kohal muştal talwetaewal şäraşid şelged tähed; milline ülew rahu şeal ülewal ja milline şuur rahutus şelles wäikeşes toas! — Wiimaks şeişatus ta; ta oli wäşinud, et oleks wõinud şurra. Ning äkki muutus tema näo ilme. Ta şoşistas nagu oma raskete mõtete lõpetuşeks: „Jah, ma pean şeda tegema!“ Ta şilmad löid järama, näojooned pinguldusid. „Ma teen şeda!“ şoşistas ta uuesti endamişi ja ta şilmad wajuşid kinni, kuna kerge puna tõuşis põşile. Ta oli keerişes, milles ta end tundis lohistawat, toe leidnud...

Pikkamişi tegi ta end riideşt lahti, şirutas end jängi ja şuikus ka kohe şilmapilk — şeşt nii wõimukad kui tormid ka wõişid tulla, mis teda haaraşid, ta oli alles kaheksateişt aaştat wana, ning şes wanuşes ei ole mureşid olemas, milleşt uni ei şaa wõimuşt.

Järgmişel hommikul, mis külmana ja hallina, tõelişe şünge talwepäewana Lydiale aknaşt wastu

NARVA TEATER.

Laupäeval, 17. jaanuaril kell 8½ õhtul.
„Estonia" teatri premieri
K. SAVI
võõrusetendus
„ONUPOEG"
H. Halleri ja Rideamuse operett 3 v.
I. väära osas K. SAVI.
Pääset. 150—35 s. õpilased 25 s.

Pühapäeval 18. jaanuaril kell 8 õhtul
ESIETENDUS
„Moodne Kain"
A. Mälki dr. 4 v.
Pääset. 100—35 s. õpilased 25 s.

K. L. Jõhvi Malevk. Juhatus
korraldab laup. 24. jaan. s.a.
Toilas
vabatahtliku tuletõrje ühingu ruumes
Peo-õhtu
Eeskavas: L. V. Steini operett
„Lahkumise reis"
3. vaatuses.
TANTS.
Operetil ja tantsul mängib 4. üksiku jalaväe pataljoni salong orkester.
Pileti hinnad 35—75 senti.
TANTSULE 35 senti.
Algus kell 20.30. Lõpp k. 3.00
Malevkonna Juhatus.

Ükski, kel elusaatus tähtis, ärgu jäägu uuel aastal tulemats kuulsa
hiromandi
m-me Le Normande
juure. Ennustan täpselt tulevikku ja ütlen minevikku.
Väike-Aguli t. 11—3.

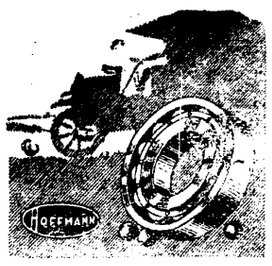
Tuntud seigeltnägija
E. M. Kraft.
Ainuke õige ettekuulutaja, peatub läbisõidul ainult lühikest aega. Tallinna maantee nr. 6, Võõrastemaja "Linden" tuba nr. 1.

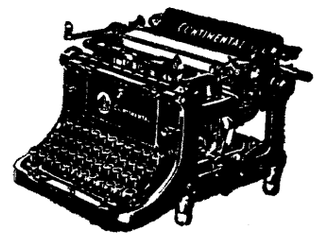
EESTI SELTS „ILMARINE"
Pühapäeval 18. jaanuaril kell 2 päeval
Publiku soovil veel kord — Publiku soovil veel kord
RAHVAETENDUSEKS
Vürtspoodnik Ants Andersoni unenägu
Hugo Raudseppa komet 2 j.
Orkester, ballet, kupleed päevasündmusist jne. Pääsetähed 15 s.
Kell 5 peale lõunat
Narva vabastamise 12. aastapäeva (19.1.) puhul suurejooneline **AKTUS**
Kõnelevad: Aseadmiral Joh. Pitka ja abilinnapea A. Bachmann. I diviisi orkestri ja „Ilmarise" segakoori ettekanded.
Sissepääs kõigile vaba.
Kell 8 õhtul
PEO-ÕHTU, tantsuga. Tantsu vaheajal lavalisi ettekandeid.
Pääsetähed 25 senti.

Loeng K.S. „Võitlejas"
Pühapäeval, 18. jaanuaril s. a. kell 3 p. l.
VALGUSPILDID.
Teemil: **Kas Kristus lunastas maailma?**
Kristuse surma saladus, saaluse avaldus — ja selle tõestamine tulevikus.
Kuulake ja otsustage. LAULUKOOR.
Osavõtmine vaba. Laululehed. Kõik on kutsutud!
Ref. A. Aug.

Raamatuköitmine Jõhvis.
Köidetakse: raamatukogudele, ametasutusile „Riigi Teataja'id" igasuguseid ajakirju, noote ajalehis ilmunud jutte j. n.e,
Jõhvis, Kaubamajas Nr. 7 ehk Narva mnt. Nr. 13.
A. PRIBITKIN.

Ostan söödakaeru 2000 kilo
A. VILLERS
Jõhvis, Turuplats 7, telefon 40.

Alati saadaval, soodsatel tingimustel
«Continental» kirjutusmasinad

„Claes ja Flentje"
kudumisemasinad
– igas mõõdus. –

«Ford» «Cervalet» autoosad. *«Hofmanni»* ja *«S. K. F.»* kuullaagrid kõigis mõõtudes. *«Mundlos» ja «Husqvrana"* õmblusmasinad.
K/m. HANS LILL,
Jõhvis.
Turupl. № 1. Telef. 4.

Kuulutame, et ALUVERE TARVITAJATE ÜHISUSE
ERAKORRALINE PEAKOOSOLEK
28. XII. 30. otsustas ühisuse likvideerida. Palume kõiki
ametasutusi, ärisi- ja kodanikke kelledel
ühisuselt võlga saada ehk ühisusele maksta, teatada sellest kuni 1. märtsini 1931. a. Auvere ptk. 5 likvideerimise komisjonile.
Ühtlasi teatame ka et 1. veebruaril 1931. a. kell 12 päeval
müüakse
avalikul enampakkumisel
sama ühisuse päralt olev puumaja äravedamiseks.
Maja asub Auveres Rahvamaja lähedal.
Pakkumine algab Kr. 300.—.

Puuvedajaid
tarvis Kurtna ja Kihljärve metsadest Jõhvi asundusse. Järelküsida Jõhvist, A. Villersi kauplusest. Metsas annab puid välja J. Ilves.

Alutaguse Õpetajate Ühingu raamatukauplus Jõhvis.
Tapeete ja kanselei tarbeid kõigile jõudnud.
Palume austatud ostjaid meie hindadega tutvuneda

Saabus välismaalt
suurim valik häid ja odavaid hambaharje, Prantsuse näo kreeme, brilliantine, huulte, kulmu ja ripsme värve
A. Savi
Roßu- ja värvikauplus Joala tän. 12.
Üpris odavalt kloori, pesusoodat, seebikivi ja seebihelbeid. :-: Kodumaa saadustest kõiksugu seepe. :-: Saadaval igasugused naha ning külma ja sooja veega värvimiseks riidevärvid.

ALUTAGUSE ÕPETAJATE ÜHINGU RAAMATUKAUPLUS JÕHVIS.
Hoovaja sporditarbeid
Soome kelke, suuske.
Suurem saadetis kohale jõudnud.

TAPA **VORSTID** JÕHVIS
AINUESITUS **O.-ü. „ALKO"**
viinad, napsid ja likköörid.
Müük suurel ja väiksel arvul
EMAIL ja PORTSELAAN NÕUD
Kõik üksikud lambi osad ja lambid.
KAUBAMAJA 11. **A. LINNO** Jõhvis

K. L. JÕHVI MALEVKONNA
6. AASTAPÄEVAL 6.
18. jaanuaril 1931 a. Jõhvi Tuletõrje seltsi saalis
AKTUS
Aktuse algus kell 18.30. :—: Sissepääs vaba.
PIDU ÕHTU
1) Muusika. 2) Soolo laulud prl. Tomberg. 3) Soolo laulud härra Murometsä. 4) Operett MEIEAJA NOORSUGU (operett ühes vaatuses). 5) TANTS.
Pidu algus kell 20. Pääsetähed: 1 ja 2 rida kr. 1. I plats 75 s., II pl. 60 s., III pl. 35 senti. Sõduritel ja õpilastel 25 s. Tantsule 50 s.
Tantsul mängib 4-da Üks. pat. salong orkester. JUHATUS.

waatas, ei julgenud ta oma otsust weel mitte täiesti waabata; kõrwalt waib ta heitis mõne, kiire pilgu sellele. Jah, see, mis ta oli otsustanud ette wõtta, seisis tänagi muutumatult tema mõttes, ta ei kahetsenud midagi ega wõtnud ka tagasi midagi. Ent sihti, nii pimestawat, et silmad löõwad walule, on parem jätta pikemalt waatamata. See oli ju ometi kindel, et ta saawutub. Millal ja kuidas? — Seda olt wõimatu ette näha wõi teeb sinna samm-sammult kindlaks määrata. Samal ajal ta tundis nukrat soowi, kõigist piinawaist küsimusist, mille kallal tema ahastaw, üksinda jäänud süda tormitses, end lahti kiskuda ja wastutuse oma saatuse eest teistesse, kindlamatesse kätesse anda.

Katja, pisut wimmas juba, talitas askeldades toas edasi-tagasi. „Ta ei olegi ju weel nii wana," mõtles Lydia teenijat sängist silmitsedes. „Pole weel wiiskümmendki täis. Aga kui kiiresti ometi naine närtsib. Paar aastat õitseaega, siis ta läbi ongi..."

„Katja, Katja," hõikas ta, „miks sa nii wimma jääd?"

Katja tuli lähemale, lasi pea norgu.

„Palju muret, palju waewa, mu kallis tuwike," ja ta naeris, nii et suures suus nähtus hammaste tühimikke.

„Kuipalju sul weel hambaid suus peaks olema?" päris Lydia uudishimulikult, käsi ristates pea alla.

„Aga kust mina seda tean, kullake, ei mina ole neid lugenud. — Eks ikka jatku, kuipalju mul weel neid on waja."

„Mul on kakskümmendkaheksa ja — tugewat. Ma wõin walusasti hammustada, kui tahan, waata!"

Ta püstitas ühe oma käe, nii et pitskäis libises tagasi õlani, tõstis siis suu juure ja hammustas kogu jõust õrnasse ihusse. Kui ta taas käe wabastas, walgel nahal oli näha kahe hammaste-rea wäikesi punetawaid jäljenbeid.

„Aga Lydotschka, sa oled ju täna lausa pöörane!" Ning amm wõttis oma noore perenaise käe ja silitas seda hellalt. —

Sawinsky tuli kella wiie paigu, pärast seda kui ta würstile oli teinud lühikese wisiidi. Lydia wõttis teda seekord wastu wäikeses buduaaris, mis asetus ema elutubade kõrwal. Sealt oli kuulda würstinna häält, kes kindral Wassiljewiga tawalise tõsidusega kõneles tühja-tähja. Jutukõmin kõrwaltoast segines samowarl ühetoonilise suminaga. Weel enne kui nad üksteist nägid, Lydia ja Nikolaus olid wallutatud rahutusest ja närwilikkusest. Sawinskyl oli juba mitu päewa, kui ta Lydiaga sai kokku, nitsugune tundmus, et ta liigub hädaohtlikul pinnal; üksti märk, mingi loomusund ei hoiatanud teda, kuhu ta ei oleks tohtinud mitte astuda. Ta kartis ikka Lydia jällekordist pahurat tuju. Kuidas seda wõis wältida? Weel enne tuppa astumist ta mõtles selle üle järele, ent kui ta aga Lydiale silmi waatas, oli tema rõõm sellest, et taas wiibib Lydia läheduses, nii suur, et ta kõik muu selle kõrwal unustas. Siiski hoidus ta Soomest ja oma naise eelseiswast lahkumisest sealt kõnelemast. Ta uskus, et Lydiale igasuguse reisi mainimine oleks talumata; arwatawasti seepärast, et ta isegi ei raatsinud Wenemaalt lahkuda! — Lydia oli kütkestaw, südamlik ja armastuswäärne, nagu waremalgi alati. Ta jutustas Sawinskyle ter-

Soovin osta
lapsevankrit ja lapsevoodit
Pakkumised saata aadressil: Torniplats nr. 4, krt 13.
Kudrjavtsev.

Müüa hea meesterahva kasukas enootnahast.
Teateid saada: Suur tän. 22, Kopp'i ärist.

MÜÜA
Vaivara as. endine mõisa rehepeksu hoone ühes katlamajaga äravedamiseks.
Teateid saab J. Tombach'ilt Jõhvis, Narva tän. 27.

Maja
müüa ühes kõrvalhoonetega ja krundiga 583 ruutsülda.
Küsida Surnuaia tänav nr. 40.
Narva agulis.

Fa. J. GRUNS
Joala tn. 20 („Võitleja" vastas)
Suur Inventuur — odav väljamüük
alates 15. jaanuarist
Hinnaalandus 20-50%
Igasugust pudukaupa, karusnahku ja koetud asju.
Mitte harilik juhus ostmiseks.

S. STEIN
Raja tän. Nr. 20. Telef. 282.
Ostan rauda, malmi, konte, klaasi kilde ja igasugu metalle,
MAKSAN KÕRGET HINDA.
Samas müüa pruugitud rööpad, ketid, mutrid, latid, poldid, okastraat, mitkaal trosse j. m.

Lõikede ja õmbluskursused L. Domansky
Võetakse vastu õpilasi ja tellimisi. Kõiksugused lõiked keha järele, kui laste nii ka naiste riietele.
Viru tän. Nr. 6, krt. 5.

Wajan korralikku õpilast.
ehk poolõppinud, praktikanti palga eest.
Juukselõikaja
K. GERTNER
Joala tän. Nr. 4.

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-Ü. „Põhja Eesti".
M. Minis'e trükk, Narvas, Rehu tän. 15.